

II. Kerületi Önkormányzat

**Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat gyermekjóléti és
gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló 2022. évi
átfogó értékelése**

Összeállította: Intézményirányítási Osztály

Elfogadva: 259/2023.(V.30.) határozattal

Bevezető

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése kötelező jelleggel írja elő az önkormányzatok beszámolási kötelezettségét az alábbiak szerint:

„A települési önkormányzat és az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig – a külön jogszabályban meghatározott tartalommal – átfogó értékelést készít. Az értékelést – települési önkormányzat esetén a képviselő-testület általi megtárgyalást követően – meg kell küldeni a gyámhatóságnak. A gyámhatóság az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet a települési önkormányzat, illetve az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv felé, amely hatvan napon belül érdemben megvizsgálja a gyámhatóság javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja.”

A települési önkormányzat által készítendő gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló átfogó értékelés tartalmi követelményei a 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet 10. számú melléklete alapján:

1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0–18 éves korosztály adataira.
2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása:
 - a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága,
 - egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok,
 - gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.
3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:
 - gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai),
 - gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok.
4. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők működését engedélyező hatóság ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása.
5. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenciók elképzelések).
6. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása.

7. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drog-prevenció stb.).

1. Demográfiai adatok

Lakosság/fő: 2018. évben: 87 793
2019. évben: 87 275
2020. évben: 86 708
2021. évben: 85 854
2022. évben: 84 953

A különböző statisztikai adatbázisok számaiban van ugyan minimális eltérés a kerület lakónépeségére vonatkozóan, a Visual regiszter (népeség nyilvántartás helyi rendszere) adatai alapján a lakosság száma az elmúlt években folyamatosan csökkent.

2021. évben az összlakosság 85 854 fő, ebből a női lakosság száma 46 334 fő, a férfi lakosság 39 520 fő volt.

2022. évben az összlakosság 84 953 fő, ebből a női lakosság száma 45 852 fő, a férfi lakosság 39 101 fő volt.

Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint 2021				
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoport aránya (%)
	Férfiak	Nők	Összesen	
Állandó népesség száma	39 520	46 334	85 854	
0-2 évesek	1094	1036	2130	2,48%
3-5 éves	1170	1127	2297	2,68%
6-13 éves	3883	3692	7575	8,82%
14-18 éves	2382	2202	4584	5,34%
19-54 éves	18499	20092	38591	44,95%
55-59 éves	1825	2136	3961	4,61%
60-69 éves	3973	5531	9504	11,07%
70-79 éves	4340	6418	10758	12,53%
80-100 éves	2354	4100	6454	7,52%

Forrás: Helyi Vizuál Regiszter

Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint 2022				
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoport aránya (%)
	Férfiak	Nők	Összesen	
Állandó népesség száma	39 101	45 852	84 953	
0-2 évesek	1051	978	2029	2,39%
3-5 éves	1151	1068	2219	2,61%
6-13 éves	3708	3593	7301	8,59%
14-18 éves	2497	2274	4771	5,62%
19-54 éves	18261	19885	38146	44,90%
55-59 éves	1973	2248	4221	4,97%
60-69 éves	3747	5207	8954	10,54%
70-79 éves	4237	6336	10573	12,45%
80-100 éves	2476	4263	6739	7,93%

Forrás: Helyi Vizuál Regiszter

2021-ben a 0- 18 éves korosztály száma 16 586 fő, ez az összlakosság 19,31 %-a, a 60 -100 éves lakosság száma 26 716 fő, ami az összlakosság 31,11 %-a.

2022-ben a 0- 18 éves korosztály száma 16 320 fő, ez az összlakosság 19,21 %-a, a 60 -100 éves lakosság száma 26 266 fő, ami az összlakosság 30,91 %-a.

A BFKH II. Kerületi Hivatala Népegészségügyi Osztály (továbbiakban: Népegészségügyi Osztály) tájékoztatója szerint a 2022. évben a kerületben 30 körzetében 29 fő állandó státuszú védőnő látta el a feladatokat és év végére 3 helyettesített körzet maradt. A védőnők a gyermekvédelemmel kapcsolatos tevékenységükről minden évben jelentést készítenek, amit a gyermekjóléti szolgálatnak és a szakfelügyelő védőnőnek küldenek meg.

A várandós anyák létszáma: 2022. december 31-én összesen 356 fő, ebből szociálisan fokozott gondozást igénylő 3 fő, kiskorú várandós 2 fő volt.

A gyermekjóléti szolgálathoz összesen 2 darab jelzés került elküldésre a védőnők részéről.

2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások¹

A Gyvt. és a Budapest Főváros II. Kerület Önkormányzata Képviselő-testületének a szociális igazgatásról és egyes szociális és gyermekjóléti ellátásokról szóló 3/2015.(II.27.) önkormányzati rendelete (továbbiakban: R.) a gyermekekkel kapcsolatos ellátásokat az alábbi formákban határozza meg:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény
- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó pénzbeli ellátás
- eseti gyermekvédelmi támogatás
- gyermeknevelési támogatás
- kiegészítő gyermeknevelési támogatás
- helyi utazási bérlet támogatás
- karácsonyi támogatás
- térítésmentes ROTA vírus és Meningococcus B elleni védőoltás támogatás
- kedvezményes élelmiszer-vásárlási lehetőség
- eseti gyógyszer-támogatás

A támogatásokat igénybe vevők köre 2022-ben az előtte évhez képest kisebb mértékű csökkenést mutatott, de nem relevánsan, a támogatottak száma, illetve a kifizetett támogatási összegek nagyságrendileg azonosan alakultak. Megjegyzendő, az igénybevevők száma nagyjából a pandémia előtti időszakra állt vissza.

2. 1. A Gyvt. által szabályozott, jegyzői hatáskörben nyújtott ellátások:

„18. § (1) a) a gyámhatóság az e törvényben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot, állapít meg.

(2) A települési önkormányzat képviselő-testülete a rendeletében meghatározott módon és feltételek szerint a gyermek és fiatal felnőtt rászorultságára tekintettel pénzbeli támogatást állapíthat meg.

(3) E törvény szerint a gyámhatóság a gyermek gondozó szülőjének vagy más törvényes képviselőjének a gyermektartásdíját megelőlegezi, a jogosult fiatal felnőttnek otthonteremtési támogatást állapít meg, és ezen pénzbeli ellátások folyósításáról rendelkezik.

(4) Az (1) bekezdésben meghatározott pénzbeli és természetbeni ellátások megállapítását nevelési-oktatási intézmény, gyámhatóság, továbbá más családvédelemmel foglalkozó intézmény, illetve természetes személy vagy a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó társadalmi szervezet kezdeményezheti.”

2.1. 1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot - a Gyvt. által szabályozott módon – a jegyző állapítja meg 1 év időtartamra. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a Gyvt.-ben meghatározott gyermekétkeztetés normatív kedvezményének, illetve a külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek (pl. többletpont a felvételinél) igénybevételére.

¹ Ellátási Osztály beszámolója alapján

A Gyvt. által szabályozott jövedelemhatár családosok esetében a 2018. évtől 38 475 Ft/fő, egyedülállóknál illetve tartósan beteg vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő családoknál 41 325 Ft/fő.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesült 2022. évben összesen 41 családban 56 fő gyermek, de 2022. december 31-én már csak 18 családban 22 gyermek.

Kormányzati szabályozás alapján a 2020. november 4-e óta fennálló rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság és a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fennállását nem lehetett felülvizsgálni és megszüntetni (*kivételt képeznek azon érintettek, akiknél a gyermek betöltötte a 25. életévét, vagy befejezte a tanulmányait, illetve mikor a jogosultak önmaguk jelentették be, hogy jövedelmi helyzetükben pozitív változás állt be, és kérték az ellátás megszüntetését*), a jogosultságok nem jártak le, azok automatikusan meghosszabbodtak 2022. augusztus 31-éig. ezen a napon a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek és nagykorú tanulmányaikat folytató fiatalok száma 56 fő volt. A meghosszabbítás lejártá után a jogosult kör tehát kevesebb, mint a felére csökkent, a lentebb részletezett átmeneti jövedelemhatár emelés ellenére is.

A 2022. szeptember 10-én hatályba lépett, veszélyhelyzet ideje alatt a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság jövedelmi feltételeinek egyes szabályaitól való eltérésről szóló 344/2022. (IX. 9.) Korm. rendelete alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot meg kell állapítani, ha a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg az 51.300 Ft-ot, egyedülállóknál illetve tartósan beteg vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő családoknál pedig a 47.025 Ft-ot.

Veszélyhelyzet alatt az Ukrajna területén fennálló fegyveres konfliktusra, illetve humanitárius katasztrófára tekintettel, valamint ezek magyarországi következményeinek az elhárítása érdekében veszélyhelyzet kihirdetéséről és egyes veszélyhelyzeti szabályokról szóló 180/2022. (V. 24.) Korm. rendelet szerinti veszélyhelyzet idejét kell érteni.

Azok a családok, ahol három gyermeket nevelnek, vagy nem jár még intézménybe a gyermek, illetve felsőfokú tanulmányokat folytat, kevésbé tudják hasznosítani a kedvezményt. Megfigyelhető, hogy évek óta csökken a kedvezményben részesülők száma, a jövedelemhatár jelenlegi (átmeneti) kisebb emelése ellenére is.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság (az egyik) alapja a helyi utazási bérlet igénybevétele is, a térítésmentes védőoltási támogatásnak, illetve az egyik jogalapja a védendő fogyasztó státusz megállapításának, valamint a kedvezményes élelmiszerkártya használatára is jogosít.

A Gyvt. alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult családok részére augusztus és november hónapban eseti támogatás keretében gyermekenként 6 000 Ft pénzbeli támogatás került folyósításra, összesen 472 000 Ft összegben, melyet a központi költségvetés biztosított. (4 gyermek esetében a hátrányos helyzet fennállta miatt mind augusztusban, mind pedig novemberben emelt összeg, 6 500 Ft került kiutalásra).

2.1.2. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó kiegészítő pénzbeli ellátás

Kiegészítő pénzbeli ellátásra az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjával kirendelt hozzátartozó jogosult, aki a gyermek tartására köteles és nyugellátásban, baleseti nyugellátásban, nyugdíjszerű rendszeres szociális pénzellátásban, vagy időskorúak járadékában részesül.

2022-ben ebben az ellátási formában részesülő személy nem volt.

2.1.3. Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fennállásának igazolása:

Gyvt. 67/A. § (1) „Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

(2) Halmozottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)–c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.”

2022. évben 3 család 4 gyermeke esetében állt fenn a hátrányos helyzet hatálya, a szülők alacsony iskolai végzettsége miatt. Halmozottan hátrányos helyzet megállapítására nem került sor.

A hátrányos helyzetű gyermekek részére augusztus és november hónapban a fentebb említett eseti támogatás keretében gyermekenként 6 500 Ft került folyósításra.

A BFKH II. Kerületi Hivatal Gyámügyi Osztálya által hivatalból megállapított halmozottan hátrányos helyzetű nevelésbe vett gyermekek és utógondozói ellátásban részesülő nagykorúvá vált gyermekek száma nyilvántartásunk alapján 2022. december 31-én 109 fő volt.

A Gyvt. 93.§. (1) bekezdése alapján: „A gyámhatóság a gyermek vagy a fiatal felnőtt kérelmére – a gyermek nagykorúságának elérése előtt a gyermekvédelmi gyám javaslatának figyelembevételével – elrendeli az utógondozói ellátást, ha a gyermek, illetve a fiatal felnőtt nevelésbe vétele nagykorúvá válásával szűnt meg, és

a) létfenntartását önállóan biztosítani nem tudja, vagy

b) tanulói jogviszonyban, hallgatói jogviszonyban vagy felnőttképzési jogviszonyban áll, vagy

c) szociális bentlakásos intézménybe felvételét várja.”

2.2. Egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatások

A szociális igazgatásról és egyes szociális és gyermekjóléti ellátásról szóló 3/2015.(II. 27.) önkormányzati rendelet (továbbiakban: R.) alapján

A Képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást köteles nyújtani.

Rendkívüli települési támogatásban elsősorban azokat a személyeket indokolt részesíteni, akik önmaguk, illetve családjuk létfenntartásáról nem tudnak gondoskodni, vagy alkalmanként jelentkező többletkiadások – így különösen betegséghez, halálesethez, elemi kár elhárításához, a válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartásához, iskoláztatáshoz, a gyermek fogadásának előkészítéséhez, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásához, a gyermek családba való visszakerülésének

elősegítéséhez kapcsolódó kiadások – vagy a gyermek hátrányos helyzete miatt anyagi segítségre szorulnak.

Fentiek alapján az Önkormányzat többfajta, a gyermekes családokat érintő települési támogatást nyújt, és egyéb támogatást is biztosít önként vállalt feladatként, a saját költségvetése terhére.

2.2.1. Eseti gyermekvédelmi támogatás (rendkívüli települési támogatásként)

R. 24. § (1) „Gyermek jogán állapítható meg eseti gyermekvédelmi támogatás, ha a gyermeket nevelő család alkalmanként jelentkező többletkiadások - különösen az Szt. 45. § (4) bekezdésében foglalt esetekben, továbbá ruhanemű vásárlás, iskolai programokon, tanulmányi versenyeken való részvétel, táboroztatás költségei, - miatt anyagi segítségre szorul és a családban az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 350 %-át.

(2) Az eseti gyermekvédelmi támogatás éves összege gyermekenként nem haladhatja meg - ide nem értve a 24/A. § (2) bekezdés szerinti támogatási összeget - a 30 ezer forintot, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek esetén a 35 ezer forintot.

(3) Az eseti gyermekvédelmi támogatás iránti kérelem évente legfeljebb két alkalommal nyújtható be.”

R. 24/A. § „(1) A 24. §-ban foglaltakon kívül az Önkormányzat a II. kerületi lakcímmel rendelkező és életvitelszerűen itt tartózkodó újszülött gyermek jogán (ideértve az örökbefogadott és családba fogadott gyermeket is) egyszeri eseti gyermekvédelmi támogatást nyújt, amennyiben:

a) a szülői felügyeleti jogot gyakorló szülő vagy gyám a gyermek születésekor és az azt megelőző legalább 12 hónapig folyamatosan II. kerület közigazgatási területén bejelentett lakcímmel rendelkezik valamint életvitelszerűen is itt tartózkodik, és

b) a családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének az 550%-át.

(2) Az (1) bekezdés szerint megállapítható támogatás összege gyermekenként 50.000.- Ft, mely gyermekenként egyszer vehető igénybe.”

Az R. módosításával 2022. október 1. napjától többek között az eseti gyermekvédelmi támogatás esetén is emelkedett jövedelemhatár, megállapítható a támogatás, amennyiben a családban az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a 99.750,- Ft-ot.

2022-ben 97 gyermek családjának, 2 435 000 Ft összegben állapítottunk meg eseti gyermekvédelmi támogatást. Az igénybevevők száma és a kifizetett támogatás összege csökkent a korábbi évhez viszonyítva, amikor a járványhelyzet miatt kimagaslóan megemelkedett a támogatást igénylők száma.

A támogatás keretében 2019. július 1. óta az Önkormányzat a gyermek születéséhez megkülönböztetett módon, – de továbbra is a család jövedelmi helyzetét figyelembe véve nyújt eseti gyermekvédelmi támogatást. Ezen ellátás esetében a jövedelmi értékhatár a nyugdíjminimum 550 %. Ez az ellátás egyszeri, gyermekenként 50 000 Ft, mely nem számít bele az egyéb jogcímen igényelhető eseti gyermekvédelmi támogatás éves keretébe.

2.2.2. Gyermeknevelési támogatás

(1) Az R. 28. § -a szerint: „Gyermeknevelési támogatás állapítható meg egy év időtartamra a gyermek jogán annak a személynek

a) aki családjában gyermeket nevel és

b) a család bejelentett II. kerületi lakcímmel rendelkezik és életvitelszerűen a II. kerületben tartózkodik és

c) a gyermek tankötelezettségének eleget tesz és

d) a családban az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 280 %-át és

(2) Az (1) bekezdésben foglaltak fennállása esetén a gyermeknevelési támogatás saját jogán állapítható meg az Szt. 4. § (1) bekezdés db) pontjában meghatározott nagykorú tanuló részére.

(3) A gyermeknevelési támogatás havi összege gyermekenként 7500 Ft, egyedülálló valamint gyermeket nevelő egyedülálló személy esetén 9000 Ft.”

Az R. módosítása érintette a gyermeknevelési támogatást is. 2022. október 1-től emelkedett a jövedelemhatár, megállapítható a támogatás, amennyiben a családban az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a 79.800,- Ft-ot. A módosítás szerint a támogatás havi összege is változott, családos esetén gyermekenként 7.500,- Ft-ra, egyedülálló személy esetén gyermekenként 9.000,- Ft-ra emelkedett.

Gyermeknevelési támogatásban részesülők száma a tavalyi évben 75 fő gyermek és nagykorú tanuló volt. Támogatásként 5 455 600 Ft összeg került kifizetésre a 2022. évben.

2.2.3. Eseti kiegészítő gyermeknevelési támogatás

Az R. 32/C. § (1) „Az Önkormányzat a (3) bekezdésben foglaltak szerint eseti kiegészítő gyermeknevelési támogatásban részesíti azon gyermekeket - ideértve a 28. § (2) bekezdésben meghatározott tanulókat is -, akik:

- a) e rendelet szerint gyermeknevelési támogatásban részesülnek, vagy*
- b) a Gyvt. szerinti rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülnek.*

(2) Az eseti kiegészítő gyermeknevelési támogatás egyszeri összege gyermekenként 10 000 Ft.

(3) Az eseti kiegészítő gyermeknevelési támogatás azon jogosultak részére:

- a) akik tárgyév március 31-én az (1) bekezdésben foglalt ellátások valamelyikében részesülnek, tárgyév április hónapban,*
- b) akik tárgyév július 31-én az (1) bekezdésben foglalt ellátások valamelyikében részesülnek, tárgyév augusztus hónapban*

hivatalból kerül megállapításra.”

A támogatási forma célja, hogy további segítséget nyújtson a gyermekes rászoruló családoknak a tanév végén felmerülő kiadások (osztálykirándulás, táborok, stb.), valamint a beiskolázással járó rendkívüli kiadások kapcsán.

2022-ben 94 fő gyermek részére, 2 alkalommal (áprilisban és augusztusban) összesen 1 750 000 Ft összegben került kifizetésre a támogatás.

2.2.4. Helyi utazási bérlet támogatás

Az R. 30. § „(1) Helyi utazási bérlet támogatás (továbbiakban: bérlet támogatás) állapítható meg a II. kerületben legalább 6 hónapja bejelentett lakcímmel rendelkező és életvitelszerűen is a II. kerületben tartózkodó nappali tagozaton tanulók részére, akik:

- a) a napi iskolába járást a főváros területén csak tömegközlekedési eszköz igénybe vételével tudják megoldani és*
 - b) Gyvt. szerinti rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, vagy e rendelet szerint gyermeknevelési támogatásban részesülnek és*
 - c) iskolátogatási kötelezettségüknek folyamatosan eleget tesznek és*
 - d) más jogcímen nem jogosultak helyi utazási kedvezmény igénybe vételére.*
- (2) Egyedi esetben az (1) bekezdés a) pontján kívül azon nappali tagozaton tanulók részére is megállapítható a bérlet támogatás, akik a sport területén kiemelkedő eredményeket értek el és a rendszeres edzésre járáshoz tömegközlekedési eszközt kell igénybe venniük és megfelelnek a b)-d) pontban foglalt feltételeknek.*
- (3) Bérlet támogatás a (4) bekezdésben foglalt kivétellel, az adott tanév október 1-jétől az (1) bekezdés b) pontjában megállapított ellátásokra való jogosultság lejártát követő hónap végéig, de legfeljebb szeptember 30-áig tartó időszakára állapítható meg.*
- (4)*

Az (1) bekezdés a) pontján kívül azon nappali tagozaton tanulók részére is megállapítható a bérlet támogatás, akik megfelelnek az (1) bekezdés b) - d) pontjaiban foglaltaknak és felügyeletüket nyári táborokban biztosítják, melyhez tömegközlekedési eszközt kell igénybe venniük. Jogosultságuk június 1-jétől augusztus 31-ig terjedő időszakra állapítható meg.”

Pénzbeli kifizetéssel a bérletszelvény bemutatása mellett nyújtja a szolgáltatást az Önkormányzat a jogosult gyermekek részére.

2022. évben a fenti támogatást 14 fő gyermek vette igénybe, az Önkormányzat 282 900 Ft-ot fordított e támogatási formára. Az igénybevevők alacsony száma a Fővárosi Közgyűlés

rendeletével magyarázható, mely szerint 2021. szeptember óta a 14 éven aluli gyermekek térítésmentesen használhatják a budapesti tömegközlekedést.

2.2.5. Karácsonyi támogatás

Az R. 31. § „Az Önkormányzat egyszeri karácsonyi támogatásban részesítheti különösen azon gyermekeket, akik tárgyév november 1-jén:

- a) a Gyvt. szerinti rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, vagy*
- b) gyermeknevelési támogatásban részesülnek és azon személyeket, akik:*
- c) tervezett létfenntartási támogatásban, vagy*
- d) lakhatási támogatásban részesülnek.”*

2022. decemberében 1 320 000 Ft-ot folyósítottunk 44 fő gyermek jogán. A támogatás összege 30 000 Ft volt gyermekenként.

2.2.6. Térítésmentes védőoltás

Az R. 29. § (1) bekezdése szerint: „(1) Az önkormányzat a Rotavírus valamint a Meningococcus B baktérium okozta megbetegedések megelőzése céljából a térítésköteles védőoltások költségéhez támogatást nyújt azon családok számára, akik 2 év alatti gyermeket nevelnek, és a védőoltás beadását jövedelmi helyzetük miatt nem tudják vállalni.

(2) Rotavírus elleni oltóanyag térítésmentesen biztosítható azon gyermekek részére, akik családja a kérelem beadásakor az alábbi rendszeres ellátás valamelyikében részesül:

- a) e rendelet szerinti gyermeknevelési támogatás,*
- b) Gyvt. szerinti rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,*
- c) Szt. szerinti aktív korúak ellátása,*
- d) e rendelet szerinti keresetpótló támogatás,*
- e) e rendelet szerinti betegápolási támogatás.*

(3) Meningococcus B elleni oltóanyag térítésmentesen biztosítható azon 2 év alatti gyermekek részére, akik a kérelem beadásakor a Gyvt. szerinti rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülnek. A térítésmentes védőoltási támogatás az alapimmunitáshoz szükséges valamennyi oltás tekintetében egy határozatban kerül megállapításra. Az emlékeztető oltások esetén ismételt kérelmet kell benyújtani.”

A Rota vírus elleni és a Meningococcus B baktérium elleni védőoltást is térítésmentesen nyújtja az Önkormányzat a legrászorultabbak részére. 2022-ben ezt a támogatási formát nem vette igénybe senki.

2.2.7. Kedvezményes élelmiszer-vásárlási lehetőség

Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének a kedvezményes élelmiszer-vásárlási lehetőség igénybevételének feltételeiről szóló 6/2009.(III.30.) önkormányzati rendelete szerint:

5. § „Kedvezményes élelmiszer-vásárlási igazolványra jogosultak:

- a) azok a nyugdíjban, vagy nyugdíjszerű ellátásban részesülő személyek, akiknek háztartásában az egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 220 %-át;*
- b) akik az Szt. szerinti aktív korúak ellátásában, vagy időskorúak ellátásában, vagy ápolási díjban részesülnek;*
- c) akik rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülnek;*
- d) akik a szociális igazgatásról és egyes szociális és gyermekjóléti ellátásokról szóló 3/2015.(II.27.) önkormányzati rendelet (továbbiakban: szociális rendelet) szerinti betegápolási támogatásban, vagy keresetpótló támogatásban, vagy gyermeknevelési támogatásban részesülnek;*
- e) a négy vagy ennél több gyermeket háztartásában nevelő szülő(k) a gyermekek jogán.”*

Az igazolvánnyal rendelkező családok kedvezményesen vásárolhatnak alapvető élelmiszereket, melyek köre és a támogatás mértéke a rendelet függelékében került meghatározásra.

Az Önkormányzat a 2022. évben a fenti támogatási formával 9 család számára tudott további segítséget nyújtani a napi létfenntartásuk költségeinek enyhítéséhez.

2.2.8. Eseti gyógyszer-támogatás

Az eseti gyógyszer-támogatás akut megbetegedésekhez kapcsolódó gyógyszerköltséghez, vagy oltóanyag megvásárlásához nyújtható pénzbeli támogatás, annak a személynek, akinek családjában az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a 128 250 Ft-ot (vagy az R. szerinti havi rendszerességgel nyújtott támogatás valamelyikében részesül). Az eseti gyógyszer-támogatás megállapítható összege az igazolt eseti gyógyszerköltség, de ugyanazon személy részére tárgyévben legfeljebb 15 000 Ft, oltóanyag esetében a vakcina költsége, de ugyanazon személy részére tárgyévben legfeljebb 30 000 Ft.

A támogatást a kérelmező gyermeke részére megvásárolt gyógyszer vagy oltóanyag költségére hivatkozva is benyújthatja.

2022. évben 4 fő részére 57 000 Ft összegben történt kifizetés, közülük 3 esetben gyermek jogán történt a megállapítás. Minden esetben térítésköteles védőoltás megvásárlásához nyújtottuk a támogatást.

2022. évben gyermekek jogán nyújtott pénzbeli támogatásokra vonatkozó statisztikai adatok

Támogatás típusa	összeg (Ft)	gyermekek száma (fő)	családok száma (db)
Pénzbeli ellátás (rendszeres gyermekvédelmi támogatáshoz kapcsolódó)	472 000	59	41
Gyermeknevelési támogatás (önként vállalt feladatként)	5 455 600	75	44
Eseti kiegészítő gyermeknevelési támogatás (önként vállalt feladatként)	1 750 000	94	62
Eseti gyermekvédelmi támogatás (települési támogatásként)	2 435 000	97	52
Karácsonyi támogatás (önként vállalt feladatként)	1 320 000	44	33
Helyi utazási bérlet (önként vállalt feladatként)	282 900	14	8

Forrás: Ellátási Osztály

2.3. Pályázatok, ösztöndíjak

2.3.1. Sajátos nevelési igényű gyermeket nevelő családok támogatása – pályázat

Az Önkormányzat 2022. év szeptemberében pályázatot írt ki azon sajátos nevelési igényű gyermekek támogatására, akik különleges bánásmódot (nevelés-oktatást, fejlesztést) igényelnek. A pályázat célja szerint a támogatás a szakértői bizottság véleményében javasolt fejlesztést, különleges gondozás keretében történő nevelési intézményen kívül történő ellátás biztosítását, a nevelési intézményben biztosított ellátás kiegészítését, bővítését célzó fejlesztő

foglalkozások, terápiák költségére, a szükséges fejlesztő eszközök vásárlására, vagy a szükséges diagnosztikai vizsgálatokra fordítható.

A pályázat benyújtására jogosult volt a kerületünkben érvényes lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező, és életvitelszerűen a kerületben élő család, vagy gyermekét egyedül nevelő - szülői felügyeletet gyakorló - szülő vagy gyám, feltéve, ha a pályázat benyújtásakor a saját háztartásában nevelt különleges bánásmódot igénylő gyermek érvényes szakértői bizottsági véleménnyel rendelkezik, valamint a különleges bánásmódot igénylő gyermek a pályázat benyújtásának napján még nem töltötte be a 18. életévét. A pályázat benyújtásának jövedelem határa az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 600%-a (171.000,- Ft), a gyermeket egyedül nevelő személy esetében 700% -a (199.500,- Ft) volt.

Az elnyerhető támogatási összeg pályázatonként maximum bruttó 100.000,- Ft vissza nem térítendő támogatás volt.

A pályázat benyújtásának határideje 2022. október 15. napja volt, 20 sikeres pályázó részére összesen 2 000 000,- Ft támogatás került kifizetésre.

A nyertes pályázóknak névre szóló számlával az elnyert összegről 2023. augusztus 30-áig kell elszámolni.

Az eddigi tapasztalatok azt mutatják hogy az SNI-s gyermeket nevelő családoknak leginkább a fejlesztő foglalkozások és terápiák költsége jelenti a legnagyobb terhet, mert a benyújtott pályázatok 90%-a erre a célra irányult.

A 2021. évi SNI pályázaton elnyert támogatásokkal a pályázati kiírásban meghatározott határideig (2022. augusztus 31.) kellett elszámolni, a 30 sikeres pályázóból 24 megfelelően elszámolt a kapott összeggel, 6 pályázó a járványügyi helyzet alakulása miatt nem tudta megvalósítani a pályázatát, vagy csak részben tudta felhasználni az elnyert pályázati összeget, ezért a szóban forgó pályázati összeget vagy összegrészt visszafizették.

2.3.2. Ösztöndíj pályázatok

Az Önkormányzat a tanulmányi ösztöndíjat a Képviselő-testület 8/2022. (IV.01.) rendeletével, felsőoktatási ösztöndíjat a 7/2022. (IV.01.) rendeletével, a Hajós Alfréd Sport Ösztöndíjat a 32/2019.(XII.20.) önkormányzati rendelettel szabályozza.

Az ösztöndíjak pályázati kiírása, elbírálása, odaítélése a Közoktatási, Közművelődési, Sport, Egészségügyi, Szociális és Lakásügyi Bizottság feladat-és hatásköre.

Ösztöndíjban az a hátrányos helyzetű, rossz anyagi körülmények között élő, illetve nevelésbe vett, közoktatási intézmény 5 -13. évfolyamos, kiemelkedő tanulmányi eredményű tanulója, vagy felsőoktatási intézményben tanulmányokat folytató diák részesíthető, akinek állandó lakóhelye a főváros II. kerületében van.

2001-ben Önkormányzatunk csatlakozott az országos Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjpályázat rendszerhez.

Az ösztöndíjpályázatra azok a települési önkormányzat területén lakóhellyel rendelkező, hátrányos szociális helyzetű felsőoktatási hallgatók jelentkezhettek, akik felsőoktatási intézményben teljes, osztatlan képzésben vagy felsőfokú, illetve felsőoktatási szakképzésben folytatják tanulmányaikat.

Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Képviselő-testülete 2019-ben Hajós Alfréd Sport Ösztöndíjat alapított a tanulmányi kötelezettségek teljesítése mellett, a kiemelkedő sporttevékenységet nyújtó tanulók elismerése és ösztönzése érdekében.

Az ösztöndíj célja, hogy segítse a kerületben élő azon sportolók felkészülését és versenyeztetését, akik általános és középiskolában nappali tagozaton folytatják tanulmányaikat, és valamely olimpiai sportágban kiemelkedő eredményt értek el.

A pályázók szám 2020-2022. év között hasonlóan alakult: 24-30 fő nyújtja be kérelmét. A 2021-es évben volt a legalacsonyabb a jelentkezők száma (24 fő), amit a pandémia miatt elhalasztott versenyekkel lehet indokolni.

Az ösztöndíj alapításától elmúlt három év alatt a diákok/sportolók felkészülésének és versenyeztetésének költségei nagymértékben emelkedtek, így a Képviselő-testület a 2022. évi költségvetésében az ösztöndíj mértékét 200 eFt/fő-ről 250 eFt/fő-re emelte.

A 2022. évi ösztöndíj pályázat már ezzel az összeggel került kiírásra és a 12 fő ezt az összeg kapta támogatásként.

Ösztöndíjpályázatok a II. kerületben			
Támogatás pályázat útján igényelhető és adható az alábbi jogcímenek:	Jogosultak /részesíthetők/ köre	2021. év nyertes pályázók	2021. év összes támogatás
Közoktatási Tanulmányi Ösztöndíj	II. kerületi állandó lakhellyel rendelkező, kiváló tanulmányi eredményt (4,7-től) elérő tanulók (7.- 13. évfolyam), illetve a nevelőotthonban élők (4,0 átlagtól) akik megfelelnek a pályázatban kiírt feltételeknek	15 fő	1 500 eFt
Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj	II. kerületi állandó lakhellyel rendelkező, aki felsőoktatási intézmény hallgatója, és megfelel a pályázatban kiírt feltételeknek	34 fő	3 400 eFt
BURSA Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíj	II. kerületi állandó lakhellyel rendelkező, aki felsőoktatási intézmény hallgatója, és megfelel a pályázatban kiírt feltételeknek	39 fő	1 950 eFt
Hajós Alfréd Sport Ösztöndíj	II. kerületi állandó lakhellyel rendelkező sportoló diák, aki 10-14 vagy 15-19 éves kor között van, és megfelel a pályázatban kiírt feltételeknek	12 fő	2 400 eFt
ÖSSZESEN:	2021. ÉVBEN ÖSZTÖNDÍJ PÁLYÁZATBAN RÉSZESÜLT:	100 fő	9 250 eFt

Ösztöndíjpályázatok a II. kerületben			
Támogatás pályázat útján igényelhető és adható az alábbi jogcímenek:	Jogosultak /részesíthetők/ köre	2022. év nyertes pályázók	2022. év összes támogatás
Közoktatási Tanulmányi Ösztöndíj	II. kerületi állandó lakhellyel rendelkező, kiváló tanulmányi eredményt (4,7-től) elérő tanulók (5.-13. évfolyam), illetve a nevelő otthonban élők (4,0 átlagtól) akik megfelelnek a pályázatban kiírt feltételeknek	15 fő	1 500 eFt
Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj	II. kerületi állandó lakhellyel rendelkező, aki felsőoktatási intézmény hallgatója, és megfelel a pályázatban kiírt feltételeknek	36 fő	4 860 eFt
BURSA Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíj	II. kerületi állandó lakhellyel rendelkező, aki felsőoktatási intézmény hallgatója, és megfelel a pályázatban kiírt feltételeknek	28 fő	1 400 eFt
Hajós Alfréd Sport Ösztöndíj	II. kerületi állandó lakhellyel rendelkező sportoló diák, aki 10-14 vagy 15-19 éves kor között van, és megfelel a pályázatban kiírt feltételeknek	12 fő	3 000 eFt
ÖSSZESEN:	2022. ÉVBEN ÖSZTÖNDÍJ PÁLYÁZATBAN RÉSZESÜLT:	91 fő	10 760 eFt

Forrás: Intézményirányítási Osztály

A Képviselő testület kiemelkedően fontosnak tartja a rászoruló diákok továbbtanulásának segítségét ezért, 2022. április 1. napjától új ösztöndíj rendeletek léptek hatályba. A minimálbér emelkedésével együtt, az elnyerhető ösztöndíj támogatás összege jelentősen megnövekedett: 50 000 Ft-tól 150 000 Ft-ig/ tanév. 2022. évben 38 tanuló részesült 135 000 Ft felsőfokú ösztöndíj támogatásban segítve ezzel az érintett családokat.

2.3. Gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok (bölcsődés, óvodás, általános iskolás és gimnáziumi korosztály)

Az Önkormányzat és intézményei kiemelt figyelmet fordítanak a rászoruló gyermekek étkezésének biztosítására. A kedvezményes étkezés minden II. kerületi (állandó lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező) gyermek részére biztosított. A II. kerületben működő önkormányzati, valamint állami fenntartású intézményekbe járó gyermekek esetében a normatív, illetve a méltányossági alapon történő támogatás igénylése az adott köznevelési intézményben történik.

Normatív támogatás igényelhető 5 esetben: a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, 3, vagy több gyermek él a családban, tartósan beteg / fogyatékos gyermeket nevel a törvényes képviselő, a szülő jövedelemnyilatkozata alapján, illetve nevelésbe vett gyermek is jogosult a kedvezményre.

A méltányossági támogatás - rászorultság alapján - az egy főre jutó kereset mértéke szerint, differenciáltan adható, melyet a kerület intézményei maguk bírálnak el.

A nem állami fenntartású vagy nem a II. kerület területén működő intézményekben tanulók esetében az étkeztetési támogatási kérelmet a Polgármesteri Hivatal Intézményirányítási Osztályán lehet benyújtani.

2016. január 1-jétől a Gyvt. szabályozása alapján a települési önkormányzatok kötelezően ellátandó feladatként biztosítják a szüneti gyermekétkeztetést, amelyre a hátrányos helyzetű és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek jogosultak, ideértve azokat is, akik nem rendelkeznek intézményi – bölcsődei, óvodai vagy iskolai tanulói jogviszonnal. Az elmúlt évben egy szülő sem vette igénybe ezt a lehetőséget.

2.4. Térítési díjak

A személyes gondoskodást nyújtó ellátások formáiról, azok igénybevételéről, fizetendő térítési díjakról az R. rendelkezik.

Az R. szerinti kiskorú gyermekek étkeztetésére vonatkozó szabályok:

44. §(1) Az általános iskolai napközi otthonokban, napközis táborban, valamint általános és középiskolai menzai ellátásban részesülő tanulók étkeztetési ellátásért fizetendő térítési díja rászorultsági alapon, szülő, gondviselő kérelmére vagy intézményi kezdeményezésre csökkenthető, illetve elengedhető.

(2) Az (1) bekezdés hatálya kiterjed minden Budapest II. kerületben állandó lakóhellyel, vagy tartózkodási hellyel rendelkező

a) a Budapest Főváros II. kerületi Önkormányzat fenntartásában és a tankerületi központ által fenntartott, a Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat tulajdonában álló ingatlanban működő köznevelési intézményben tanuló gyermekekre,

b) a II. kerületben működő nem önkormányzati, nem állami fenntartású intézményben tanuló gyermekekre,

c) nem a II. kerület területén - fenntartótól, működtetőtől függetlenül – működő intézményben tanuló gyermekekre.”

A 2022. évben az étkezésben részesülő gyerekek 33%-a legalább 50% kedvezmény támogatást kapott és ezen belül 12% teljesen ingyenesen étkezik. A bölcsődékbe és az óvodákba járó gyerekek esetében ez a szám magasabb, 34% a térítésmentesen étkezők létszáma.

Az Önkormányzat azon gyerekek étkeztetését is jelentős mértékben támogatja, akik nem részesülnek normatív kedvezményben, hiszen a szülő csak a nyersanyagköltséget fizeti.

Évek óta jelentős anyagi veszteség az Önkormányzatnak a le nem mondott étkezések magas aránya, ezért az Imenza programon keresztül a szülők felhívásban részesültek, hogy nagyobb gondossággal, figyelemmel járjanak el, ha a gyermek napokig nem veszi igénybe az étkezést, s a feleslegesen leszállított mennyiség pedig „kidobásra” kerül.

A mellékletek részletesen mutatják az étkeztetési adagszámok 2022. évi alakulását.

- A II. kerületben az Önkormányzat által fenntartott 6 bölcsődében, éves átlagban, a 250 fő gyerekek 34%-a részesül normatív kedvezményben. Ezek közül legtöbben, 55%-uk „3 vagy több gyerekes családosként”, 23%-uk „jövedelem alapján” jutnak a támogatáshoz. A II. kerületi bölcsődékbe járók közül, átlagosan 85 főnek nem kell fizetni a gyermekétkeztetésért. (1. sz. melléklet)
- A 12 óvoda esetében, éves átlagban a gyerekek 34%-a kb.1221 fő kap normaív támogatást, melyből 66%
- „3 vagy több gyerekes család”-ként, és 22% „jövedelem alapján”, illetve 12% egyéb jogcímen részesül kedvezményes térítési díjban. Ez azt jelenti, hogy jogszabály alapján, az óvodás gyermekek közül 468 főnek biztosítunk ingyenes háromszori étkeztetést. (2. sz. melléklet)
- A II. kerületben működő 14 állami fenntartású általános iskolában, az étkezést igénybevevő 2920 tanuló közül, 50% kedvezményre jogosult - „3 vagy több gyerekes család” vagy „tartósan beteg / fogyatékos gyermeket nevel”-, az iskolában étkező gyerekek 31%-a (884 tanuló). Az iskolákban a jövedelem alapján igényelhető normatív támogatás helyett a rászoruló családok gyermekei méltányossági kedvezményben részesülhetnek. (3. sz. melléklet)
- A II. kerületben működő 8 állami fenntartású gimnáziumban, az étkezést igénybevevő 482 fő tanuló esetében, az 50% normatív támogatási kedvezményre volt jogosult a diákok 30%-a, vagyis 147 fő. (4. sz. melléklet)

1. sz. melléklet

BÖLCSŐDEI ÖSSZESÍTETT ÉTKEZTETÉSI ADAGSZÁMOS KIMUTATÁS 2022. ÉVBEN												
Hónap	100 %-os normatív kedvezményben részesülők			50 %-os normatív kedvezményben részesülők			Normatív kedvezményben <u>nem</u> részesülők			Összesen adagszám		
	4 x étkezés	3 x étkezés	1 x étkezés	4 x étkezés	3 x étkezés	1 x étkezés	4 x étkezés	3 x étkezés	1 x étkezés	4 x étkezés	3 x étkezés	1 x étkezés
január	1 753						3 371			5 124	0	0
február	2 007						3 743			5 750	0	0
március	2 126						3 930			6 056	0	0
április	1 837						3 488			5 325	0	0
május	2 375						4 469			6 844	0	0
június	1 792						3 411			5 203	0	0
július	852						1 898			2 750	0	0
augusztus	954						1 705			2 659	0	0
szeptember	1 428						2 724			4 152	0	0
október	1 494						3 056			4 550	0	0
november	1 730						3 598			5 328	0	0
december	1 159						2 463			3 622	0	0
Adagszám	19 507	0	0	0	0	0	37 856	0	0	57 363	0	0
Átlag létszám	85 fő (34%)						165 fő (66%)			250 fő		

2. sz. melléklet

ÓVODAI ÖSSZESÍTETT ÉTKEZTETÉSI ADAGSZÁMOS KIMUTATÁS												
2022. ÉVBEN												
Hónap	100 %-os normatív kedvezményben részesülők			50 %-os normatív kedvezményben részesülők			Normatív kedvezményben nem részesülők			Összesen adagszám		
	4 x étkezés	3 x étkezés	1 x étkezés	4 x étkezés	3 x étkezés	1 x étkezés	4 x étkezés	3 x étkezés	1 x étkezés	4 x étkezés	3 x étkezés	1 x étk.
január		8 645						14 945		0	23 590	0
február		9 610						15 593		0	25 203	0
március		10 916						17 230		0	28 146	0
április		9 247						14 999		0	24 246	0
május		12 615						19 217		0	31 832	0
június		8 828						13 602		0	22 430	0
július		2 108						3 859		0	5 967	0
augusztus		2 168						3 528		0	5 696	0
szeptember		11 333						18 571		0	29 904	0
október		10 239						16 367		0	26 606	0
november		10 290						16 748		0	27 038	0
december		6 876						11 101		0	17 977	0
Adagszám	0	102 875		0	0	0	0	165 760		0	268 635	0
Átlag létszám	468 fő (38%)						753 fő (62%)			1 221 fő		

3. sz. melléklet

ÁLTALÁNOS ISKOLAI ÖSSZESÍTETT ÉTKEZTETÉSI ADAGSZÁMOS KIMUTATÁS								
2022. ÉVBEN								
Hónap	100 %-os normatív kedvezmény		50 %-os normatív kedvezmény		Normatív kedvezmény <u>nem</u> részesül		összesen adagszám	
	3x étkezés	1x étkezés	3x étkezés	1x étkezés	3x étkezés	1x étkezés	3x étkezés	1x étkezés
január	1 022		15 941	7 758	33 250	17 029	50 213	24 787
február	1 046		14 524	6 872	30 543	15 590	46 113	22 462
március	252		3 491	2 162	7 676	4 382	11 419	6 544
április	224		4 081	1 170	9 611	2 020	13 916	3 190
május	932		13 952	5 775	29 754	13 177	44 638	18 952
június	449		7 165	3 179	15 125	7 005	22 739	10 184
július	0		0	0	0	0	0	0
augusztus	0		0	0	0	0	0	0
szeptember	914		16 098	8 114	35 901	22 051	52 913	30 165
október	854		11 804	5 831	27 763	16 003	40 421	21 834
november	1 148		13 820	6 772	30 521	18 058	45 489	24 830
december	770		9 758	5 010	21 578	12 195	32 106	17 205
Adagszám	7 611	0	110 634	52 643	241 722	127 510	359 967	180 153
Átlag létszám	41 fő		598 fő	258 fő	1307 fő	689 fő	1946 fő	974 fő

GIMNÁZIUMI ÖSSZESÍTETT ÉTKEZTETÉSI ADAGSZÁMOS NYILVÁNTARTÁS								
2022. ÉVBEN								
Hónap	100 %-os normatív kedvezmény		50 %-os normatív kedvezmény		Normatív kedvezmény <u>nem</u> részesül		összesen adagszám	
	3x étkezés	1x étkezés	3x étkezés	1x étkezés	3x étkezés	1x étkezés	3x étkezés	1x étkezés
január				2 731		6 221	0	8 952
február				2 438		5 616	0	8 054
március				2 786		6 236	0	9 022
április				2 170		4 866	0	7 036
május				2 228		5 254	0	7 482
június				0		1 973	0	1 973
július				0		0	0	0
augusztus				0		0	0	0
szeptember				4 216		9 103	0	13 319
október				4 100		8 310	0	12 410
november				3 783		8 010	0	11 793
december			0	2 694	0	5 542	0	8 236
Adagszám	0	0	0	27 146	0	61 131	0	88 277
Átlag létszám				147 fő	(30%)	330 fő	(70%)	478 fő

Forrás: Intézményirányítási Osztály

3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások

Gyvt. 15. § (2) §.(a-c) pontja szerint „A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- a) a gyermekjóléti szolgáltatás,
- b) a gyermekek napközbeni ellátása,
- c) a gyermekek átmeneti gondozása.”

Gyvt. 38. § (1) „Az alapellátásnak hozzá kell járulnia a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez.

(1a) Az alapellátás hozzájárul a gyermek hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetének feltárásához, és a gyermek szocializációs hátrányának csökkentésével annak leküzdéséhez.

(2) Az alapellátás keretében nyújtott személyes gondoskodást – lehetőség szerint – a jogosult lakóhelyéhez, tartózkodási helyéhez legközelebb eső ellátást nyújtó személynél vagy intézményben kell biztosítani.”

3.1. Családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás²

Gyvt. 39. § (1) ”A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

(2) A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében

a) a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése,

² Család-és Gyermekjóléti Központ beszámolója alapján

b) a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájárítás megszervezése,

c) a válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint szociális szolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz, különösen a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz történő hozzájárulásának szervezése,

d) a szabadidős programok szervezése,

e) a hivatalos ügyek intézésének segítése.

(3) A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében

a) a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben,

b) a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése,

c) az a) pontban, valamint a 17. § (1) bekezdésében meghatározott személyekkel és intézményekkel való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása,

d) tájékoztatás az egészségügyi intézményeknél működő inkubátorokból, illetve abba a gyermek örökbefogadáshoz való hozzájárulás szándékával történő elhelyezésének lehetőségéről.

(3a) A gyermekjóléti szolgáltatás a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet biztosít.

(4) A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében

a) a gyermekkel és családjával végzett szociális munkával (a továbbiakban: szociális segítőmunka) elősegíteni a gyermek problémáinak rendezését, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozását,

b) a családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen a válás, a gyermekelhelyezés és a kapcsolattartás esetében,

c) kezdeményezni

ca) egyéb gyermekjóléti alapellátások önkéntes igénybevételét és azt szükség esetén személyes közreműködéssel is segíteni,

cb) szociális alapszolgáltatások igénybevételét,

cc) egészségügyi ellátások igénybevételét,

cd) pedagógiai szakszolgálatok igénybevételét”

Kerületünkben a család- és gyermekjóléti szolgáltatást a Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Család-és Gyermekjóléti Központja (1027 Budapest, Horvát utca 2-12.) biztosítja.

A szolgáltatások igénybevétele önkéntesen vagy a Szt., és Gyvt. által meghatározott észlelő-és jelzőrendszer tagjai által küldött jelzések alapján történik.

Az intézmény tevékenysége során három szolgáltatási elemet biztosít:

1. Család-és Gyermekjóléti Szolgálatot:

- Általános személyes segítő szolgáltatás
- Speciális szolgáltatások:
 - o hátralékkézelési tanácsadás
 - o munkavállalási tanácsadás
- Általános gyermekjóléti szolgáltatás
- Veszélyeztetettséget észlelő-és jelzőrendszer működtetése

2. Család-és Gyermekjóléti Központot:

- Hatósági intézkedésekhez kapcsolódó feladatok
- Tanácsadói tevékenységek
- Speciális szolgáltatások:
 - o óvodai és iskolai szociális segítés
 - o kapcsolattartás biztosítása
 - o kórházi-egészségügyi szociális munka
 - o készenléti szolgáltatás
 - o utcai szociális munka

3. Napközbeni gyermekfelügyeletet (Gyermekek napközbeni ellátása)

3.1.2. Az észlelő- és jelzőrendszer működtetése, szakmai kapcsolatok

Fontos cél, hogy minél hatékonyabban lehessen együttműködni a jelzőrendszeri tagoknak/tagokkal már a prevenció mentén, illetve a veszélyeztetettség észlelése, valamint a közös megoldás kidolgozásakor. Az együttműködés az alábbiak szerint valósult meg:

- szakmai fórumok, konferenciák, megbeszélések szervezése aktív részvétellel, online formában,
- esetmegbeszélések, esetkonferenciák, intézményközi teamek és egyéb alaptevékenység ellátását támogató egyeztetések szervezése,
- az ellátásra vonatkozó információk átadása,
- partnerségi együttműködés az ellátás területén.

A jelzés célja a veszélyeztetett személy/személyek számára a hatékony segítségnyújtás a lehető legrövidebb időn belül.

A Gyvt. 17. § (1) bekezdése egyértelmű kötelezettséget ró a jelzőrendszer tagjaira, ha bárki a tevékenysége során gyermek(ek) veszélyeztetettségére utaló információ birtokába jut, azt haladéktalanul, mérlegelés nélkül jelezni köteles a területileg illetékes család- és gyermekjóléti szolgáltató felé.

A jelzések adatai:

A jelzések száma némileg csökkent a 2022-es évben az előző évhez képest. Összesen 404 db jelzés érkezett (309 fő kiskorú, 95 fő nagykorú esetben) 342 fő személyről, 1 személyről több jelzés is érkezhetett.

• Statisztikai mutatók

Három év összehasonlításában a jelzőrendszeri tagok által küldött jelzések az alábbiak szerint alakultak *(legtöbb jelzést küldő szervezetek)*

2020. év			
összes: 384 (db) kiskorú: 283 nagykorú: 101	Rendőrségtől: 89	Köznevelési intézménytől: 44	Állampolgár, gyermek és felnőtt érdekeit képviselő társ. szerv.: 33

2021. év			
összes: 423 (db) kiskorú: 317 nagykorú: 106	Rendőrségtől: 107	Köznevelési intézménytől: 71	Állampolgár, gyermek és felnőtt érdekeit képviselő társ. szerv.: 33

2022. év			
összes: 404 (db) kiskorú: 309 nagykorú: 95	Rendőrségtől: 53	Köznevelési intézménytől: 53	Állampolgár, gyermek és felnőtt érdekeit képviselő társ. szerv.: 18

Forrás: Család-és Gyermekjóléti Központ

Az összehasonlításból látható, hogy a rendőrségtől és a köznevelési intézményektől érkező jelzések száma még mindig igen magas a 2021. évhez viszonyítottn.

A jelzőrendszeri tagok jelzései alapján a következő adatok születtek 2022-ben:

Jelzőrendszeri tagok szerinti bontás	Összes 404 (db)	%
Egészségügyi szolgáltató	13	3,2
Védőnői jelzés	22	5,5
Szem. gond. nyújtó szociális szolg.	127	31,7
Kisgyerm. napköz. ellátását nyújtók	3	0,7
Átmeneti gondozást biztosítók	1	0,2
Köznevelési intézmény	54	13,5
Rendőrség	102	25,5
Ügyészség, bíróság	4	1
Pártfogó felügyelői szolgálat	2	0,5
Áldozatsegítés és kárenyhítés feladatait ellátó szervezet	1	0,2
Állampolgár, gyermek és felnőtt érdekeit képviselő társ. szerv.	27	6,7
Önkormányzat, jegyző	25	6,2
Hivatásos gondnok	1	0,2
Gyermekv. és gyámügyi feladatkörében elj. főv. és megyei kormányhivatal	13	3,2
Állam fenntartói feladatainak ellátására kij. szerv	8	2
OKIT	1	0,2

2022-ben a jelzések számának alakulása **problématípus** szerint:

Jelzett probléma szerinti bontás	ÖSSZ	%
Családi konfliktus	71	18
Tankötelezettség igazolatlan mulasztása	39	10
Nevelési probléma	3	1
Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	5	1
Gyermek szerhasználata	16	4
Gyermek családon belüli bántalmazása/gyanúja: fizikai	26	6,5
Gyermek családon belüli bántalmazása/gyanúja: lelki	9	2
Gyermek családon belüli bántalmazása/gyanúja: szexuális	3	0,75
Gyermek családon kívüli bántalmazása/gyanúja: szexuális	2	0,5
Párkapcsolati/családon belüli erőszak/bántalmazás	56	14
Gyermek elhanyagolása: fizikai	6	1,5
Gyermek elhanyagolása: értelmi	8	2
Gyermek elhanyagolása: lelki	5	1
Gyermek elhanyagolása: egészségügy	10	2,5
Gyermek mentális, pszichiátriai problémája	28	7
Szülő(k) mentális, pszichiátriai problémái	4	1
Kortárs csoporttal kapcsolatos problémák	2	0,5
Szülő(k) kezeletlen szenvedélybetegsége	6	1,5
Gyermek magatartási zavara	15	4
Gyermek tartós betegsége	1	0,2
Elégtelen lakáskörülmények	4	1
Lakcím fiktiválása	3	0,75
Egyéb lakhatási probléma	3	0,75
Anyagi problémák	7	2
Szülői ház engedély nélküli elhagyása	1	0,2
Információhiány	2	0,5
Ügyintézési nehézség/tevékenység	22	5,5
Elhanyagolás felnőtt vonatkozásában	2	0,5
Lelki, mentális, pszichiátriai betegség felnőtt vonatkozásában	22	5,5
Szenvedélybetegség felnőtt vonatkozásában	1	0,2
Egészségügyi probléma felnőtt vonatkozásában	8	2
Egyéb	14	3,5

Forrás: Család-és Gyermekjóléti Központ

A problémátípust bemutató fenti két táblázatból látható, hogy 2022-ben a bántalmazás, az elhanyagolás a legmagasabb számú jelzett probléma. A 404 db jelzésből 125 érkezett ilyen problémákkal kapcsolatban, ami a jelzések 31,2%-a. (Ez 2021-ben a 423 db jelzésből 182 db volt, ami a jelzések 38,3%-a. Tehát az előző évhez képest némileg csökkent az ilyen problémával kapcsolatban érkezett jelzések száma.)

A családok tekintetében magas a családi konfliktus alapú probléma: a jelzések 18%-a, a tankötelezettség igazolatlan mulasztása 10%, ami szintén magas.

A bántalmazás, elhanyagolás eseteinek száma sajnos nem csökken, hanem növekszik. Ezt támasztja alá a rendőrség beszámolója: kapcsolati konfliktusokkal összefüggő bejelentések száma növekedést mutat.

Bántalmazás, elhanyagolás tekintetében az alábbi adatokról tudunk beszámolni, összehasonlítva a 2021-es és a 2022-es esztendőt.

2021. év - esetszámok				
BÁNTALMAZÁS			ELHANYAGOLÁS	
fizikai	lelki	szexuális	fizikai	lelki
22	17	1	13	33
össz: 40			össz: 46	
MIND: 86				

2022. év - esetszámok				
BÁNTALMAZÁS			ELHANYAGOLÁS	
fizikai	lelki	szexuális	fizikai	lelki
25	23	1	16	39
össz: 49			össz: 55	
MIND: 104				

Forrás: Család-és Gyermekjóléti Központ

A Humánszolgáltatási Igazgatóság esetében: 26 ügyben indult hivatalból eljárás hozzátartozók közötti erőszakkal kapcsolatos családvédelmi koordinációs ügyben. (Az elmúlt évben 27 ügyben indult eljárás.)

A bíróság részéről: A távoltartási ügyek közül 10 fő kiskorú is érintett volt. (2021-ben 42, 2022-ben 49 alkalommal kérték a megelőző távoltartás elrendelését hozzátartozók közötti erőszak miatt; ebből 17 alkalommal el is rendelte a bíróság.)

A védőnők jelezték, hogy bántalmazás felismerése az egészségügyben, illetve a bántalmazás, elhanyagolás témakörben részt vennének szakmaközi megbeszélésen.

3.1.1. Általános személyes segítő szolgáltatás, egyéni esetkezelés

Család-és Gyermekjóléti Szolgálat (továbbiakban: Szolgálat)

A családsegítő szolgáltatásban a szociális munka eszközeinek és módszereinek felhasználásával, a szociális és mentálhigiénés problémái vagy krízishelyzet miatt segítséget igénylő személlyel vagy családdal az okok megszüntetése, valamint az életvezetési

képességek megőrzése céljából egy közös megállapodáson- cselekvési/intézkedési terven- alapuló segítő munkafolyamatban történik az együttműködés.

A szolgálat ellátja az Szt.-ben megfogalmazott családsegítés feladatait és a Gyvt.-ben előírt gyermekjóléti szolgáltatást.

A családsegítés keretében a szociális vagy mentálhigiénés problémák illetve egyéb okok miatt krízishelyzetbe került személyek, családok számára - az okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából – nyújt segítséget.

A Szolgálat szakmai egységhez 2022-ben 318 db jelzés érkezett az észlelő-és jelzőrendszeri tagoktól, mely minimális növekedés az előző évi 310 db-hoz képest. Az esetek típus szerinti eloszlása hasonló arányú volt 2021-hez képest.

Védelembe vételi megkeresés 49 esetben érkezett a Gyámügyi Osztálytól, 34 esetben nem kezdeményezett az intézmény hatósági eljárást, két esetben ideiglenes hatályú elhelyezést javasoltak.

Sajnos, a védelembe vételi eljárások még mindig igen sok ideig húzódnak, sokszor a végzés megérkezéséig már az összes létező szolgáltatási forma kimerül.

A kiskamaszokat és kamaszokat érintő komoly problémakörök: mentális zavarok, szuicid gondolatok, önsértésben való érintettség továbbra is jelen vannak. Az ellátórendszer óriási hiányokkal küzd ezen a téren. Mindenütt- a magánszektorban is- több hónapos várólistával kell számolni, mely megnehezíti a gyermekek megfelelő segítséghez való jutását.

A válófélben lévő szülők sok esetben a vélt vagy valós sérelmeiket nem egymással tisztázzák, hanem a gyerekeken keresztül üzengetnek egymásnak, lojalitás konfliktust előidézve gyermekeikben. Ezekben az esetekben ez tovább súlyosbítja a gyermekek mentális állapotát.

Az intézményen belüli szolgáltatások is korlátozottak, a mentálhigiénés csoport leterheltsége komoly kihívást okozott az elmúlt év során.

Általánosan elmondható, hogy az igénybe vevők köre pszichésen terheltebb, az indulatok felfokozottabbak, a családtagok egymáshoz való viszonya frusztráltabb, kevésbé fókuszálnak a megoldás/kompromisszum keresésére, a kommunikációt inkább az indulatok és az egyéni érdekérvényesítés jellemzi. Ez gyakran parttalan vitát eredményez a szülők között, melyben a családsegítő is nehezen érvényesül; mivel a szülők potenciális szövetségesként szeretnék bevonni családsegítőjüket vagy a segítő beszélgetéseken elhangzottakat egyfajta bizonyítékként gyűjtik a bírósági/hatósági eljárásokhoz.

A feltáró munka során –ha a jelzésben nem is szerepel,- gyakran merül fel a lelki bántalmazás; ami nehezen tetten érhető, nehezen kimutatható.

3.1.2. Család-és Gyermekjóléti Központ (továbbiakban: Központ)

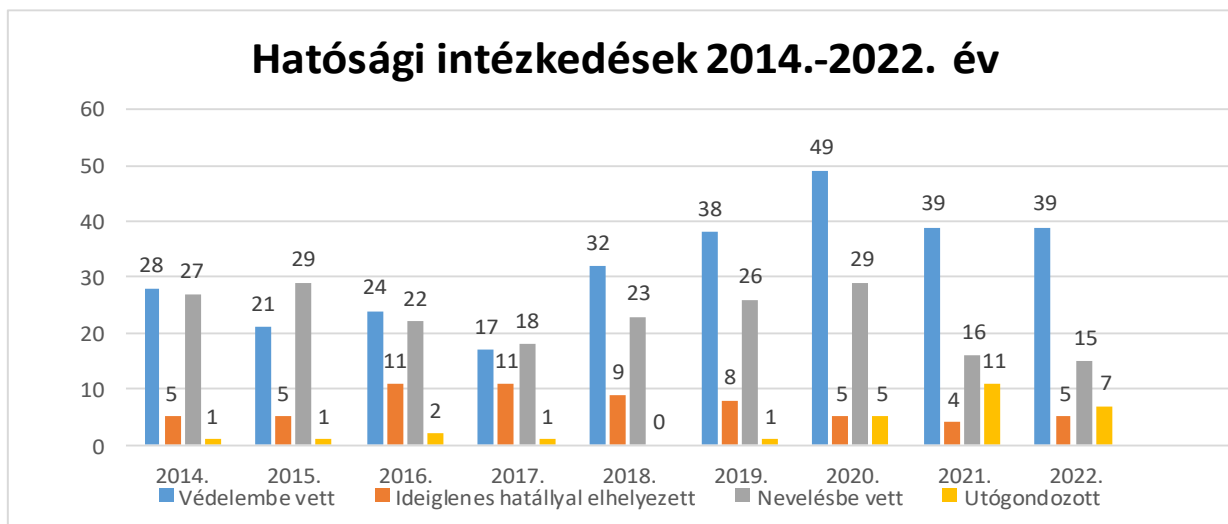
Az intézményi munkamegosztás szerint a kizárólag hatósági intézkedésekkel érintett ügyekkel négy esetmenedzser foglalkozik, továbbá egy esetmenedzser a szociális diagnózis készítését is elvégzi.

A védelembe vétel véglegessé válását követően a kijelölt esetmenedzser végzi a szociális segítő munkát, a gondozási tervben leírtak teljesülésének segítségét, megvalósulását. Azon családok esetében, ahol a szülők a kerületünkben élnek, a nevelésbe vett gyermekek családjának segítségét a kapcsolattartás erősítése és a hazagondozás érdekében az esetmenedzserek látják el a feladatot.

A feladat dokumentációs része 2021. július 1-től a „A Gyermekünk védelmében elnevezésű informatikai rendszerben” (GYVR) történik. A COVID-19 járvány lecsengése 2022-ben újra

lehetővé tette a személyes találkozásokat a családokkal a munkavégzés feltételei „normalizálódtak”.

A lenti táblázat a 2022-ben a hatósági intézkedéshez kapcsolódó eszményvezési tevékenységben érintettek számát mutatja.

KSH-2022.

Hatósági intézkedéshez kapcsolódó eszményvezési tevékenységben érintettek száma 2022-ben (korcsoport szerint) Nem halmozott adat!

	Védelembe vett (fő)	Ideiglenes hatállyal elhelyezett (fő)	Nevelésbe vett (fő)	Utógondozás, szakellátásból kikerült (fő)	Összesen (fő)	Ebből lány (fő)
Összes érintett száma (fő)	39	5	15	7	66	38
0-2	1	1	-	-	2	2
3- 5	4	1	1	-	6	2
6 -13	21	-	9	4	34	19
14 -17	12	3	5	3	23	14
18 -	1				1	1
Ebből lány (fő)	24	4	6	4		

KSH. 2022.

Védelembe vételi eljárás 104 (83 család) gyermek esetében indult, 65 főnél (55 család) nem javasolta a Központ a védelembe vételt, 65 gyermekből 44 fő gyerek (34 család) esetében, ezekben az esetek alapellátás keretén belül kezelhető volt a probléma, vagy még alapellátásra sem volt szükség, azaz a gyermek(ek) veszélyeztetettségének mértéke nem indokolta a védelembe vételt. Több esetben az eljárás a gyámhivataltól indult, mivel a hivatalnak minden beadványra, hozzá érkező ügyben, automatikusan el kell indítania a védelembe vételi eljárást.

Ez az eljárási kötelezettség nagymértékben leterheli mind a Szolgálat, mind a Központ kapacitását is. Jellemzően szülők közötti konfliktus, életviteli/nevelési nehézségek, mentális problémák, egyéb bejelentések okán indultak ezek az eljárások.

A védelembe vett gyerekek száma 39 fő (32 család) volt. Kerületünkben a probléma típusok között továbbra is a szülők közötti konfliktus, a gyermekükkel kapcsolatos (pl. gyermek elhelyezés, kapcsolattartás) viták állnak, akár együtt, akár külön élnek. Jellemzően volt párjuk, társuk életét igyekeznek megnehezíteni és nem látják be, hogy ezzel saját gyermeküknek is ártanak.

Nevelési probléma szintén sok gyermeket érint. A szülők elfoglaltsága és munkája azt eredményezi, hogy gyermekeikkel nem töltenek elégséges időt, a közös beszélgetések elmaradnak, vagy a szülők nem rendelkeznek megfelelő kompetenciával a gyermek nevelése terén. Így szülői elhanyagolás, életviteli problémák is jellemzőek. Előfordult még a tankötelezettség elmulasztása, pszichés/mentális problémák (szülő, gyerek), kamaszkori krízisek, normaszegő viselkedések. A tapasztalatok szerint a szülőkkel a kommunikáció nehezített, hiányzik a probléma belátása.

Nevelésbe vett gyermek száma 15 fő (8 család) volt, utógondozásban 7 fő (2 család) részesült.

Ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekek száma 5 fő gyermek (5 család) volt, közülük 2 fő gyermek az ideiglenes hatályú elhelyezést követően került a kerületi intézmény hatáskörébe. Előfordul, hogy másik kerület központjával kell együttműködni a külön élő szülő okán. Sajnálatos módon ezek az együttműködések nem zökkenőmentesek, ennek oka lehet a szülők játszmája a szakemberekkel szemben. A gyámhivatali eljárások sok esetben elhúzódnak, egy-egy védelembe vételi javaslatétel után előfordulhat, hogy hosszú hónapokig nem történik semmi, még tárgyalás sem kerül kitűzésre, a határozat megszületése még később készül el, ennek következtében a családok és a gyerekek sem tudják komolyan venni „hatósági kötelezést”.

A gyámhivataltól érkező megkeresések egy része fiatalkorúak kisebb-nagyobb szabálysértési/büntetőjogi ügyeiből fakadtak. Összesen 21 fő fiatal (21 család) esetében indult eljárás. Két esetben tartottuk indokoltnak a védelembe vételt és a többiben pedig nem.

Összességében az látszik, hogy az évek során hasonló esetszámmal dolgoznak az esetmenedzserek.

A nevelésbe vett gyermekek esetében a gyámhivatali felülvizsgálatokra kért javaslatok elkészültek.

Válsághelyzetben lévő várandós anya nem került az intézmény látókörébe, a védőnői szolgálatától sem érkezett jelzés ilyen típusú problémáról a vizsgált időszakban.

3.1.4. Család- és Gyermekjóléti Központ speciális feladatai

A COVID -19 járvány lecsengését követően újra személyes formában folyik a szolgáltatások biztosítása. A speciális szolgáltatásokat önkéntes megkeresés alapján is igénybe lehet venni, illetve hatósági kötelezés útján.

Kapcsolattartási Ügyelet

A szolgáltatást gyámhivatali, bírósági végzés/ítélet alapján biztosított. A kapcsolattartási ügyelet biztosítása az Erőd utcában történik. A helyszín sajnálatos módon kevésbé alkalmas a kapcsolattartások megfelelő, meghitt, kellemes módon történő lebonyolítására. A helyiségek kicsik, alkalmatlanok több személy (szülő, gyermek(ek), kapcsolatügyeleti koordinátor) egy időben történő fogadására.

A határozatot hozó szervvel általában előzetes egyeztetés szerint történik a kapcsolattartási ügyelet nyújtása, igazodva a mindenkori kapacitásokhoz, személyi tárgyi feltételekhez.

Az utóbbi időben a kapcsolattartási szolgáltatás nyújtása során egyre több esetben fordul elő az igénybevevők részéről a házirend megszegése, feszültség, konfliktushelyzet generálása. A kapcsolattartást biztosító szakemberek minden esetben szakszerűen, a szociális segítő munka eszköztárával használva igyekeznek ezekben a helyzetekben eljárni, sajnos, nem egyszer eredménytelenül, egyre nehezebb az intézmény szakembereit megbízni, hogy részt vállaljanak a szolgáltatás nyújtásában.

Jellemző az is, hogy a gondozó szülő együttműködése látszólagos a kapcsolattartás biztosításában és igyekszik a kötelezettség teljesítése alól különböző indokokkal kibújni, vagy gyermekét nem készíti fel a kapcsolattartásra.

2022-ben a kapcsolattartási ügyeletet 10 fő gyermek (7 család) vette ténylegesen igénybe, a kapcsolattartások száma 120 alkalom volt.

Gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálat

A feladat ellátása a „Gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálat” című szakmai ajánlás szerint történik, ez a nyitvatartási időn túl felmerülő krízishelyzetekben állandó elérhetőséget jelent, krízis esetén azonnali segítség, tanácsadás, vagy tájékoztatás érhető el.

2022-ben 24 alkalommal hívták a készenléti telefon számát és kértek segítséget. Sok esetben információ kérés okán, néhány esetben családi konfliktus miatt, illetve kapcsolattartási ügyekben. Voltak olyan telefonok is, amelyek nem tartoztak az intézmény kompetenciájába, pl. a felső szomszéd lakásából folyik a víz, stb. A Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság által működtetett „Gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatról” nem érkezett a központ szakmai egységéhez megkeresés.

Utcai szociális munka lsd. 7.8. fejezet

Óvodai- és iskolai szociális segítő tevékenység

A kerületünkben, minden óvodába, iskolába, kollégiumba járó gyermeket érint az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység. 2022. évben az óvodai-és iskolai szociális segítő tevékenységet 15 fő végezte az első félévben, majd június elejétől 16 főre bővült a csapat. 1 fő koordinátor és 15 fő óvodai-és iskolai szociális segítő látja el a kerületben működő intézményeket.

A kerületben 6 bölcsődében, 45 óvodában, 32 iskolában, 3 kollégiumban biztosított a szolgáltatás. Egy magánóvoda megszűnt a gyereklétszám csökkenése miatt (Naturkinder Óvoda), egy új általános iskolával bővült a II. kerület (Brit-Magyar Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola).

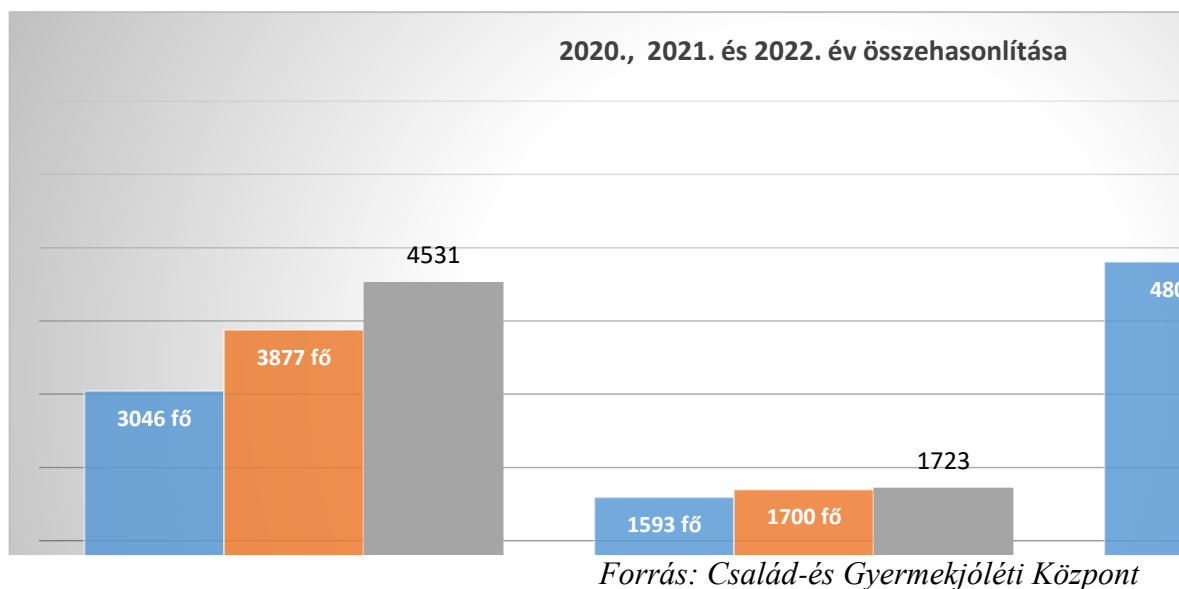
A szakemberek rendszeresen meghatározott ügyeleti időben vannak jelen az intézményekben. Az iskolákban hetente egy – két alkalommal tart ügyeletet az óvodai és iskolai szociális segítő, az óvodákba a szükségletekhez igazodva hetente, kéthetente, havonta, a magán/alapítványi óvodák inkább a havi, illetve szükség szerinti látogatást preferálják

Az optimális infrastrukturális háttérrel a segítői munka elvégzéséhez az iskolák egy része továbbra sem tudja biztosítani. Van olyan intézmény, ahol egyáltalán nem tudnak külön helyet adni, ott a tanárban, folyósón vagy ahol éppen hely van, ott végezhető a munka, van, ahol külön iroda, vagy az orvosi szoba, fejlesztőpedagógus, pszichológus, védőnő szobája került még felajánlásra. Az óvodai és iskolai segítő tevékenység dokumentálása a módszertani ajánlás szerint történik.

2022-ben összesen 87 intézmény és megközelítőleg 17.000 fő gyermek tartozott a szakemberekhez.

A tevékenységszámuk összesen: 6441 (halmozott adat), az elért fők száma pedig: 4531 (nem halmozott adat). Összes elért szakember a kerületben: 1723 fő (nem halmozott adat).

Az ábrán az elmúlt három év tevékenység számát és az elért szülők/gyerekek, szakemberek számát mutatja. Az összehasonlításból látszik, hogy mind három kategóriában emelkedés történt az esetek számában.

A közoktatási intézményekben legjellemzőbb tevékenység 2022-ben is a konzultáció, tanácsadás, információnyújtás volt. A tevékenységek formái, az egyéni segítségnyújtás a csoportos és közösségi szociális munka.

Az a tapasztalat, hogy egyre több az igény a csoportos készségfejlesztésekre, stressz kezelésre, kiégést megelőző tréningre az intézményekben.

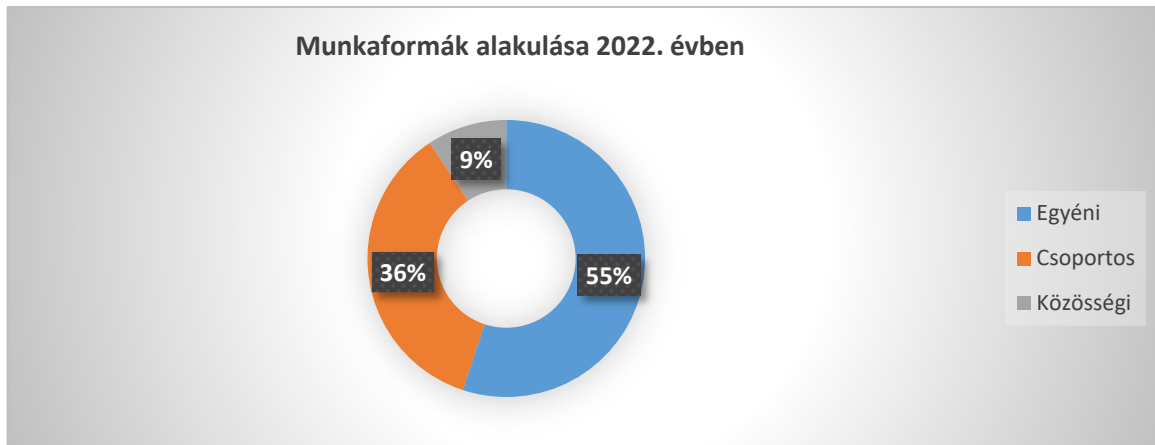
Egyéni munkaforma során a szülőknek, gyermekeknek, szakembereknek nyújtanak segítséget a meglévő probléma kezeléséhez. Ez lehet segítő beszélgetés, delegálás más kompetens szakemberhez, szükség esetén jelzés. Egyéni munkaforma összesen 575 alkalommal, a csoportfoglalkozások összesen 372 alkalommal, közösségi tevékenység 97 alkalommal valósult meg.

Csoportfoglalkozások voltak, pl. Társ- és önismereti csoportok, Lány-kör, Szabadon szárnyalni alkotócsoport, Szex edukációs tanóra, Stressz kezelő tanóra, Közösségfejlesztő, közösségépítő csoport, Pályaorientációs óra, Tematikus osztályfőnöki óra, Kézműves csoport, Gyermejközi óra, Kiegészítő megelőző tréning, Klubfoglalkozás kollégiumban, Autogén tréning, Válaszlabirintus Tréning, 6Bricks foglalkozások, Közlekedésbiztonsági óra.

A kollégák tartottak csoportfoglalkozást gyerekeknek, pedagógusoknak, pl. egészségnapon és nevelésnélküli munkanapokon.

A közösségi tevékenységek közül 18 intézményben volt legalább egyszer mentálhigiénés team, összesen 75 alkalommal. Esetmegbeszélőt 27 alkalommal tartottak a kollégák. 5 szülőklub, 1 gyászcsoporthoz foglalkozás volt.

25 db jelzés megírásában segítettek a kollégák.

Forrás: Család-és Gyermekjóléti Központ

Legjellemzőbb problémátípusok ebben a félévben: mentális nehézségek; beilleszkedési, magatartási problémák, bullying, elhanyagolás, bántalmazás, szülői konfliktusok, válások, fejlesztésre szoruló gyermekek szüleivel történő kommunikáció nehézsége, gyászfeldolgozás, részképesség zavar.

A családsegítők közül vállaltak plusz feladatokat, mint például: Mediációs kisfüzet szülőknek, gyerekeknek készítése; Családi nap szervezése; Esetmegbeszélő tartása a mediátoroknak, önismereti csoport szervezése-vezetése, marketing és kommunikációs tevékenységek, Települési Tanácskozás szervezése, szakembereknek tréning.

Kórházi szociális munka

Jelenleg a kórházi szociális munka koordinálását az észlelő-és jelzőrendszeri tanácsadó végzi, a kórházakból nem érkezett jelzés a tavalyi év során.

Jogi tanácsadás

A jogi tanácsadás heti kétszer négy órában előjegyzés útján érhető el. 2022-ben a jogi segítségnyújtást megbízásos jogviszony keretében egy jogász alkalmazásával biztosította az intézmény. A szolgáltatás minden kerületi lakos számára ingyenesen elérhető. Elsősorban családjogi kérdésekben (pl. válási, gyermekelhelyezés és kapcsolattartási problémák) kérnek segítséget az ügyfelek. 2021-ben 74 fő, 2022-ben 123 fő igénybevevő részesült jogi segítségnyújtásban.

Mentálhigiénés csoport

A pszichológiai tanácsadás, pár és családterápia, családkonzultáció, autogén tréning szolgáltatásait a mentálhigiénés csoport nyújtja. 2022-ben a felnőtt pszichológiai ellátást két szerződéses szakember látta el. Pszichológiai tanácsadásban 148 fő részesült, közülük 35 fő volt gyermekkorú, hatósági kötelezés alapján 8 fő vette igénybe a szolgáltatást, ebből 2 fő volt gyermekkorú.

2022-ben családterápiában összesen 88 fő (35 család) részesült, ebből két család volt hatósági intézkedéssel kötelezett. Jellemző probléma típusok voltak a mozaik családon belüli problémák, lelki, mentális, szomatikus betegségek a családban, sokproblémás családok, válási dilemma, válás után szülők közti konfliktus a gyereknevelésben, párkapcsolati konfliktusok. Autógén tréningen 10 fő vett részt. A probléma típusok között szerepeltek: életviteli nehézség, szomatikus panaszok, megváltozott élethelyzetből adódó szorongás, családi és kapcsolati nehézségek.

Mediáció

A mediáció igénybevétele önkéntes, kivételt a hatósági kötelezés jelent, de ilyen megkeresés 2022-ben csupán két főt esetében fordult elő. Az érdeklődés a mediáció iránt viszonylag nagy, de általában csak az egyik fél kívánja igénybe venni, ezért végül nem kerül sor a mediációra. Néhány esetben a mediáció lehetőségét az ügyfelek eszközként próbálják felhasználni egy bírósági/gyámhivatali ügy kapcsán, és tényleges szándék nem áll a megkeresés mögött. 2022-ben 31 főt érintett, a mediációba bevont témák elsősorban kapcsolati/házassági problémák, gyermeknevelés, válás okozta problémák voltak.

Korrepetálás – fejlesztőpedagógiai ellátás

A fejlesztő pedagógus (megbízási szerződéssel) korrepetálási/fejlesztési lehetőséget nyújt a segítségre szoruló gyermekek számára. A fejlesztőpedagógus felvételi előkészítést, a tanulásban elmaradt gyermekeknek felzárkóztatását/korrepetálását, illetve a nyári időszakban pedig pótvizsgára való felkészülést biztosít. Fejlesztés/korrepetálás/felkészítés összesen 22 fő gyermek esetében történt.

Szociális diagnózis

A szociális diagnózis az egyén szociális helyzetének felmérése, a szükségletei meglétének vagy hiányának megállapítása, valamint a szükséges szolgáltatási elemek és szolgáltatások beazonosítására szolgál. A szociális diagnózis önkéntes vállalás alapján történik. 2022-ben hat személy esetében készült szociális diagnózis, aláírt adatlappal (összesen 16 találkozás). A szolgáltatás önkéntes és bár az ügyfelek kapnak tájékoztatást a lehetőségről, nem eléggé motiváltak annak igénybevételeiben.

3.3. Gyermek napközbeni ellátása³

Gyvt. 41. § (1) „A gyermekek napközbeni ellátásaként az életkornak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, foglalkoztatást és étkeztetést kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, törvényes képviselői munkavégzésük – ideértve a gyermekgondozási díj, a gyermekgondozást segítő ellátás és a gyermeknevelési támogatás folyósítása melletti munkavégzést is –, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, nappali rendszerű iskolai oktatásban, a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban, felsőoktatási intézményben nappali képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A napközbeni ellátás keretében biztosított szolgáltatások időtartama lehetőleg a szülő, törvényes képviselő munkarendjéhez igazodik. A gyermekek napközbeni ellátásának igénybevételeire jogosult az átmeneti gondozásban és az otthon nyújtó ellátásban részesülő gyermek is.”

³ Egyesített Bölcsődék beszámolója alapján

3.3.1. Bölcsőde

Az Önkormányzat a Gyvt. 94. § (3) bekezdés a) pontjában foglalt kötelezettségének eleget téve a kerületben Egyesített Bölcsődék intézményhálózatának fenntartásával biztosítja törvény által előírt feladatát: a családban nevelkedő 20 hetes - 3 éves korú gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását, nevelését, harmonikus testi-szellemi fejlődésének segítését és korszerű étkeztetését.

A kerületben az Önkormányzat az Egyesített Bölcsődék intézményhálózatának fenntartásával 6 bölcsődében, 390 férőhelyen a gyermekek alapellátását, illetve két bölcsődében időszakos gyermekfelügyeletet biztosít.

A bölcsődei nevelés célja, hogy a kisgyermek elsajátítsa azokat a készségeket, képességeket, amelyek segítik őket abban, hogy hatékonyan és kiegyensúlyozottan viselkedjenek saját kulturális környezetükben, sikeresen alkalmazkodjanak annak változásaihoz. A bölcsődei nevelés mindezt olyan szemlélettel és módszerekkel teszi, amelyek segítik a családi nevelés elsődlegességének tiszteletét. Az első kötődések kialakulásának, és megerősödésének az elősegítése, valamint az aktív tevékeny életmód kialakítása, derűs kisgyermekkor biztosítása.

Kiemelt cél a gyermekek egészségvédelme, a prevenció, a lehető legoptimálisabb nevelési körülmények biztosítása. A gyermekek életkorához, fejlettségi szintjéhez igazodó napirend szervezésével biztosítható a játéktevékenység, a mozgás, a levegőzés, és a megfelelő táplálkozás. A napirend kialakításával a gyermeknél a várakozási időt ki kell küszöbölni, mert az ugyanabban az időben történő események kiszámíthatóságot nyújtanak a gyermeknek, megteremtve ezzel a gyermekek biztonságérzetét, jó közérzetét. Mivel e korai életciklusban a kisgyermek számára döntő fontosságú, a személyes kötődés, a valakihez tartozás szükséglete, ezért különös gondot fordítunk ennek kielégítésére.

A bölcsődék, mint a kisgyermekes családokkal kapcsolatba kerülő első gyermekintézmény jelentős szerepet tölt be a szülői kompetencia fejlesztésében. A család erősségeinek megismerése, támogatása a pozitívumok kiemelésével valósul meg. A családi és bölcsődei nevelés összhangja, a szülők és a kisgyermeknevelők közötti egyenrangú, konstruktív, kölcsönös bizalom alapuló partneri kapcsolat elengedhetetlen feltétele a kisgyermek harmonikus fejlődéséhez.

A tanulás legfontosabb irányítója a személyes kíváncsiság, az érdeklődés. Ebben a nevelési évben is – figyelembe véve azt, hogy sok a többnyelvű család - a kisgyermek irodalmi és zenei nevelésére igyekeztek a szakemberek nagyobb hangsúlyt helyezni a szakmai munka során. A kommunikatív képességek fejlődésének feltétele a biztonságos és támogató környezetben zajló felnőtt-gyermek és gyermek-gyermek interakció.

A vizuális nevelés is hangsúlyosabb ebben az évben, a kisgyermeknevelők tudatosabban és tervszerűbben készültek ezekre a foglalkoztatásokra. Az évszakokra, ünnepekre való készülés része lett minden alkalommal a gyermekekkel közösen készített alkotások, különböző technikákat alkalmazva. A cél az volt, hogy sokkal nagyobb hangsúlyt kapjon a tervszerű alkotó tevékenység és ne véletlenszerű, eseti legyen.

2022-ben is folytatódott a már szinte hagyománnyá vált Montessori munkacsoport megbeszélések, több szakember is lelkesen részt vett és elkötelezett a módszer megismerése és alkalmazása iránt, sajnos azonban nem sikerült a kitűzött célt megvalósítani, így ezen a területen a jövőben kell a gyakorlatba is átültetni az elméleti tudást.

A családokkal ebben az évben is aktívan együttműködtek a bölcsődék, a pandémia miatt az előző években nem volt lehetőség a szülőkkel együtt ünnepelni, de a júniális rendezvény már a jelenlétükben zajlott, mely a résztvevők magas száma, valamint a visszajelzések szerint nagy sikert aratott. A színes programokat minden intézményben a kisgyermeknevelők állították össze, melynek keretében voltak kreatív foglalkozások, mozgásos játékok, ugrálóvár.

Kiemelten fontos, hogy a családi délutánokon a szülők a gyerekeikkel együtt közös foglalkozáson vehetnek részt, így betekintést nyerhetnek a bölcsődei nevelésbe, gondozásba, valamint személyesen megtapasztalhatják gyermekük közösségi viselkedését. A jövőben ezért olyan programok megvalósítása a cél, amelyben még több figyelem jut a gyermekek egyéniségének, ezáltal a családok támogatásának.

A bölcsőde kapcsolatrendszere

A bölcsőde – egymás kompetencia határainak kölcsönös tiszteletben tartásával – együttműködik mindazokkal, akik a családoknak nyújtott szolgáltatások és ellátások során a gyermekkel, vagy családjával kapcsolatba kerülhetnek. A problémás, nehéz szociokulturális háttérrel élő gyermekek élethelyzetének javítása ezen intézményekkel szorosan együttműködve történik.

A Gyvt. meghatározza a jelzőrendszer tagjait, kötelező együttműködésüket, és feladataikat. A gyermekvédelem egyik legfontosabb „jelző” intézménye a bölcsőde, hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek könnyen kiszűrhetők. A gyermek joga, hogy segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakozásához, állapotának megfelelő fejlesztésre, nevelésre, amelyet, mint napközbeni gyermekellátó intézmény a legmesszebbmenőkig támogat.

Bölcsőde és óvoda kapcsolata

A két intézmény között fontos olyan tartalmas kapcsolat kialakítása, amely a kölcsönös érdeklődés révén lehetővé teszi egymás munkájának, céljainak megismerését, megértését, ezáltal a gyermekek számára az átmenet is zökkenő mentesebbé válhat.

Évente egy alkalommal az óvoda vezetői, a bölcsődében megtartott szülői értekezleten nyújtanak felvilágosítást az óvodába készülő gyermekek törvényes képviselőinek.

Egyéb kapcsolatok

Legfőbb kapcsolatok: Védőnői Szolgálattal, Házi Gyermekorvosi Szolgálattal, Gyermekjóléti Szolgálat és Családsegítő Központtal, Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottsággal. A bölcsődék és a különböző (bölcsődei hálózaton belüli és a családsegítés területén működő) civil szervezetek közötti együttműködés, sok tekintetben hozzájárulhat a bölcsődei ellátás fejlődéséhez, az ellátást igénybe vevő családok szükségleteinek kielégítéséhez.

Gyermeklétszám alakulása

A jogszabály értelmében a bölcsődei felvétel során előnyben kell részesíteni

- a gyermek szülője, más törvényes képviselője a felvételi kérelem benyújtását követő 30 napon belül igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll,

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket,
- a három vagy több gyermeket nevelő családban élő gyermeket,
- az egyedülálló szülő által nevelt gyermeket, és
- a védelembe vett gyermeket.

Év közben megüresedett férőhelyeket a várólistán szereplő gyermekekkel fel lehetett tölteni, a kihasználtság kiemelkedő volt ebben a nevelési évben. Az állami normatív támogatásnál a 01.31. napján beíratott gyermekek számának 80%-át lehetett figyelembe venni, így a finanszírozás is kedvezően alakult. A tavaszi gyermekfelvétel, valamint a fellebbezések során minden olyan kisgyermek helyet kapott a bölcsődékben, ahol a bírálatnál a törvényi elsőbbsége, vagy a szülő munkába állása indokolta, sok esetben azért nem nyertek felvételt a gyermekek, mert a szülők 2023. tavaszától kérték a bölcsődei ellátást.

Alapellátásra idei nevelési évre is több kisgyermeket jelentkeztek a szülők, mint amennyi szabad férőhely volt, négy bölcsődékben hatalmas volt a túljelentkezés. Több család 2023. év elejétől igényelte a bölcsődei ellátást, mivel férőhelyet nem lehetett tartani, így a szülők elutasító választ kaptak, de gyermekeik a megjelölt bölcsőde várólistájára kerülnek és amennyiben felszabadul férőhely, úgy a vezetők felveszik a szülőkkel a kapcsolatot.

A felügyeleti csoportok 30 férőhelyére is a túljelentkezés volt (72 fő gyermek). Sajnos ebben az évben sem sikerült az igényeket maradéktalanul kielégíteni, hiszen csak 30 szabad férőhely volt. A számokból jól látszik, hogy e szolgáltatási forma is igen népszerű a családok körében, hiszen a szülők szívesen hozzák részidős munkájuk, vagy elfoglaltságuk idejére e csoportokba gyermekeiket.

	Varsányi	Pasarét	Törökméz	Budagyöngye	Hidegkút	Húvösvölgy	Összesen
ALAPELLÁTÁS (fő)							
Férőhelyek száma:	48	84	86	40	72	60	390
Óvodába menő gyermekek száma:	28	52	35	30	32	26	203
Felvehető gyermekek száma: (12-es létszámra):	27	52	37	28	31	26	201
Jelentkezők száma:	44	52	71	40	46	24	277
Fellebbezésre fenntartott helyek száma	1	2	2	1	2	2	10
Bölcsődékben maradó gyermekek közül SNI-s gyermek:	1	0	3	0	1	0	5

FELÜGYELETI CSOPORTOK (fő)							
Óvodába menő gyermekek száma:			28	21			
Felvehető gyermekek száma:			10	16			
Jelentkezők száma:			25	47			
ebből felvéve:			10	20			

Forrás: Egyesített Bölcsődék

Elmondható, hogy eredményes nevelési év volt, az intézményeink feltöltöttsége magas volt. A Hidegkúti és a Húvösvölgyi Bölcsőde feltöltöttsége is meghaladta az előző éveket.

Tárgyi feltételek, felújítás, karbantartás

Jelen nevelési évben két intézményt érintette nagyobb értékű beruházás, melyet az önkormányzat is támogatott. A gyermekek fejlesztése szempontjából a Varsányi Bölcsődébe fészekhinta telepítését, a Hidegkúti Bölcsődébe az egyik csoportszoba bútorzata került lecserélésre, mind a gyermekek, mind a dolgozók örömeire.

Jövőbeli tervek

Az elmúlt évekre visszatekintve nem minden kisgyermeknek sikerült bölcsődei férőhelyet biztosítani a májusi jelentkezési időszakban, illetve a nevelési év során, elmondható, hogy nagy igény mutatkozik a bölcsődei ellátás iránt.

2021. novemberben pályázati felhívás jelent meg „*Bölcsődei nevelés fejlesztése*” címen, melynek keretében új bölcsődei, mini bölcsődei, családi bölcsődei férőhelyek létrehozásának új ingatlan építésének, meglévő ingatlan átalakításának, meglévő bölcsőde bővítésének támogatására nyílt lehetőség. A pályázat fő célja új bölcsődei ellátást nyújtó férőhelyek létrehozása. E pályázati lehetőséget figyelembe véve a bölcsődei férőhely bővítése érdekében az önkormányzat 2022. januárban benyújtotta pályázatát, melyet sikeresen elnyert.

E pályázatnak köszönhetően jöhet létre a Varsányi bölcsőde szomszédságában 2 csoportszoba (24 férőhellyel) és az ezt kiszolgáló helyiségekkel bővülő intézményrész, illetve az 1 csoportszobás -12 férőhelyes- Völgy utcai bölcsőde. E két férőhelybővítésnek köszönhetően 426 fő kisgyermek fogadására lesz lehetőség az alapellátáson belül.

Tapasztalat, hogy egyre több gyermek eltérő fejlődési ütemű, több figyelmet, törődést igényelnek, mint ép társaik, eddig is, és ezután is kiemelt cél, hogy minél előbb észrevegyék a szakemberek a fejlődésben való elakadást, annak érdekében, hogy a gyermek minél előbb megkapja a szükséges fejlesztést.

Jövőbeli célként fogalmazható meg, hogy a Hidegkúti bölcsődében megvalósuljon a részleges integráció.

A részleges integráció a sajátos nevelési igényű gyermekek bölcsődei ellátásának egyik formája, melynek célja és feladata, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekek és az ép fejlődési ütemű társaik a nap folyamán meghatározott időszakban együtt legyenek (pl.: szabad játék, udvari tevékenység során, esetleges csoportos terápiák, foglalkozás kezdeményezése alkalmával, stb.).

Az ellátási formát egy gondozási egység részeként (két szoba) kell kialakítani, az egyik csoportszobában maximum 6 fővel, a másik csoportszobában az ép fejlődési ütemű gyermekekkel, létszámuk a csoport méretétől, életkori összetételétől függ.

A fenti ellátási formát az hívta elő, hogy több olyan gyermek jelentkezett bölcsődékbe, akik napközbeni ellátása teljes integráció keretein belül nehezen megoldható. A gyermekek elsősorban halmozottan, illetve súlyosan sérültek. Kiemelt cél, hogy ezen családok számára is lehetőséget nyújtsunk az integrált nevelésre, illetve arra, hogy gyermekük a nap folyamán egy inkluzív és minőségi ellátást biztosító intézményben tölthesse idejét.

Fontos, hogy a II. kerületi családok a kerületben részesüljenek minőségi ellátásban, és elérni, azt, hogy azon családok, akik már így is kiszolgáltattott helyzetben vannak, a lakóhelyükhöz közel részesülhessenek ellátásban, esélyük legyen a munkába visszaállásra, vagy csak némi feltöltődésre.

3.3.2. Napközbeni gyermekfelügyelet (Család-és Gyermekjóléti Központ)

A napközbeni gyermekfelügyeletet 2022-ben 8 fő gyermekfelügyelő megbízási szerződéssel végezte a koordinátor irányításával.

A családok a szolgáltatásról általában a védőnőtől, családsegítőktől, esetmenedzsertől, internetről, háziornostól, bölcsődétől, óvodától, iskolától és az Otthon Segítünk Alapítványtól értesülnek.

Megfigyelhető, hogy többnyire egyszülős családok veszik igénybe a szolgáltatást, akik nagyszülőkre, barátokra nem számíthatnak, ők azok a szülők, akik a munkájuk megtartása miatt igénylik a szolgáltatást. Gyakran fordul elő, hogy a szülő vagy a gyermek betegsége miatt kéri a segítséget, de gyakori az ikerszülések esete is. A szolgáltatásban részesülő családoknál egyéb problémák is felszínre kerülnek az igénybevétel során, pl.: anyagi, mentális, párkapcsolati, gyermeknevelési vagy jogi.

A szolgáltatást a családok egy része, akár két-három évre is igénybe veszi és vannak olyan családok, ahol csak pár hónapra szükséges a szolgáltatást biztosítani, mert rövidebb ideig áll fenn a probléma.

2022. december 31-ig 16 család, havi szinten 5-9 család vette igénybe a napközbeni gyermekfelügyeletet, ami 7 és 12 fő közötti gyermeket jelentett az adott hónapban.

A nyári időszakban ezek a számok csökkentek, mivel a családok az éves szabadságukat töltötték gyerekeikkel, de ez nem minden évre igaz, valamint sok esetben a köznevelési intézménybe való kísérés teszi ki a tanévben a feladatot.

A családi állapot tekintetében, az igénybe vevő családok közül 5 házas, 6 egyedülálló szülő volt. Két családnál a gyermekek betegsége miatt volt indokolt a szolgáltatás, és egy esetben a szülők betegsége miatt kérték a szolgáltatást.

2022-ben a családok nagy része újra igénybe vette a szolgáltatást.

2022-ben az intézményi várakozásoknak megfelelően megindult egy jelentős igénybevevői növekedés, mely a járványhelyzet elmúlásának köszönhető. A szolgáltatás iránti igény az őszi folyamán jelentősen emelkedett, mely érdeklődés azóta is folyamatos. Az igények kielégítését a gyermekfelügyelők kapacitása határozza meg, és olykor szűkíti, ezért folyamatosan hirdetik a gyermekfelügyelői állásokat.

A gyermekfelügyelők száma változó, jelenleg is szeretnénk bővíteni a gyermekfelügyelők számát, mert a kerületben élő családok érdeklődnek a szolgáltatás felől és jelenleg is 4 család várja, hogy megkapja a gyermekfelügyeletet gyermekeik mellé.

A 2021-es és a 2022-es adatokat és forgalmi adatokat az alábbi táblázat foglalja össze:

	2021. év	2022. év
Napközbeni gyermekf. száma (fő)	6	8
Együttműködés	7	16
Havi szinten családok száma	4-6	5-9
Havi szinten gyerekek száma (fő)	10-12	7-12

Forrás: Család-és Gyermekjóléti Központ

3.3.3. Egyéb napközbeni ellátási formák

Gyvt. 44/D. § „*Alternatív napközbeni ellátás a játszótéri program, játszóház, klubfoglalkozás keretében nyújtott,*

a) a szülő és a gyermek kapcsolatát erősítő, a gyermek szocializációját támogató, valamint egyéb szabadidős és prevenciós szolgáltatás,

b) a csellengő vagy egyéb okból veszélyeztetett iskoláskorú gyermekek számára biztosított nappali felügyelet, sport-, illetve egyéb foglalkozás és étkeztetés,

feltéve, ha a működtető rendelkezik az ehhez szükséges – jogszabályban meghatározott – személyi és tárgyi feltételekkel.”

A 2022. évben sem működött a kerületben munkahelyi vagy mini bölcsőde.

A kerületi, engedéllyel rendelkező civil szolgáltatók listája elérhető a <http://szocialisportal.hu/intezmenykereso> web oldalon.

3.4. Gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása

Gyvt. 48. § (1) „*A gyermek átmeneti gondozása megszervezhető a működtető által kijelölt helyettes szülőnél, gyermekek átmeneti otthonában vagy családok átmeneti otthonában.*

(2) *A gyermekek átmeneti házi gondozásaként – a szülő kérelmére – a gyermek saját otthonában történő ellátását gondozó útján kell biztosítani, ha testi vagy lelki betegsége miatt a gyermek ellátása elsősorban helyettes szülőnél történő elhelyezés útján vagy bentlakásos gyermekintézményben nem oldható meg és ha ez a gondozás a gyermek érdekét szolgálja.*”

A gyermekek és a családok átmeneti gondozását az önkormányzat ellátási szerződések megkötésével biztosítja a kerület lakosainak. Az átmeneti ellátást legfeljebb 12 + 6 hónapra vehetik igénybe a rászorult családok.

A 0-12 éves korú gyermekek átmeneti ellátását a Fehér Kereszt Kiemelten Közhasznú Egyesület biztosítja a helyettes szülői hálózatán keresztül.

2014. június 1-jétől a Budapest Főváros VIII. Kerület Józsefvárosi Önkormányzat fenntartásában működő Józsefvárosi Családsegítő és Gyermejjóléti Központ szervezeti egységeként működő Gyermekek Átmeneti Otthona látja el a 3-18 éves korú gyermekek átmeneti ellátását.

3.4.1. Családok átmeneti otthonai

Gyvt. 51. § (3) „*A családok átmeneti otthona a felnőtt és a gyermek együttes ellátása során*

a) befogadja az életvezetési problémák vagy más szociális és családi krízis miatt otthontalanná vált, továbbá védelmet kereső szülőit és gyermekét,

b) befogadja a válsághelyzetben lévő bántalmazott vagy várandós anyát, illetve a szülészetről kikerülő anyát és gyermekét, valamint a várandós anya kérelmére az anya élettársát vagy férjét.

c) biztosítja az ellátást igénylő gyermek átmeneti gondozását és befogadja otthontalanná vált szüleit,

d) segítséget nyújt a szülőnek gyermeke szükség szerinti ellátásához, gondozásához, neveléséhez,

e) biztosítja a szülő számára a gyermekével való együttes lakhatást és a szükség szerinti ellátást,

f) a szülőknél az ellátás mellett jogi, pszichológiai és mentálhigiénés segítséget nyújt,

g) közreműködik – a gyermekjóléti szolgálattal együttműködve – az átmeneti gondozást szükségessé tevő okok megszüntetésében, a család helyzetének rendezésében, otthontalanságának megszüntetésében.”

Ellátási szerződés alapján a Magyar Protestáns Segélyszervezet Családok Átmeneti Otthonban, a Jó Pásztor Nővérek Kongregációja által fenntartott Jó Pásztor Anyaotthonban, valamint a Jó Pásztor Háza Anyaotthonban van lehetőség átmeneti gondozást biztosítani a családok részére.

A Képviselő-testület a családok átmeneti otthona ellátásának biztosítása érdekében a Jó Pásztor Nővérek Kongregációja által fenntartott anyaotthonokban 1 család teljes ellátására kötött (1 anya és két gyermek) ellátási szerződést.

Az ellátást két helyen: a Jó Pásztor Anyaotthonban (1032 Budapest, Zápor u. 50.), valamint a Jó Pásztor Háza Anyaotthonban (1034 Budapest, Bécsi u. 163./A) biztosítja a fenntartó.

A Magyar Protestáns Segélyszervezet Családok Átmeneti Otthonban (2113 Erdőkertes, Téglá u. 22.) 12 fő kerületi lakos részére biztosítható az ellátás.

Elsősorban a sokproblémás, szociálisan hátrányos helyzetű, deprivált családok esetében kialakult nehéz élethelyzetekben fordul elő, hogy az átmeneti gondozás kiváltható kollégiumi elhelyezéssel, a gyakorlatban ez a Tapolcsányi Kollégiumot és a Káldor Miklós Kollégiumot jelenti. A gyermekjóléti szolgálatnak sikerült jó együttműködést kialakítani az intézményekkel.

2022-ben egy esetben fordult elő, hogy a Józsefvárosi Önkormányzat fenntartásában működő Józsefvárosi Gyermek Átmeneti Otthonának szolgáltatását egy kamaszkori krízis okán igénybe vette egy fő. A gyermek 51 napot töltött az otthonban, majd a családi konfliktus rendeződésével elhagyhatta az intézményt. Jelenleg alapellátásban segíti a családot a Család- és Gyermekjóléti Központ.

Összegzésként elmondható, hogy a gyermekek és a családok átmeneti ellátása a jogszabályi előírásoknak megfelelő, a kerületi szakemberek együttműködése a feladatok ellátását biztosító intézmények szakembereivel a szakmai kompetencia határok betartásával, jól működik.

4. Ellenőrzések

Budapest Főváros Kormányhivatala Népegészségügyi Főosztály (továbbiakban: Főosztály) végzett ellenőrzéseket a közoktatási intézményekben, ahol a higiénés, járványügyi szabályok betartását vizsgálta, valamint a tavaszi, nyári és őszi szünet idejében lévő táborokkal kapcsolatos ellenőrzésekre került sor.

2022. évi kiemelt munkatervi feladat keretén belül a Főosztály az illetékességi területén működő valamennyi bölcsőde (hagyományos, mini, munkahelyi és családi bölcsőde) felmérését lezárta. A felmérés a Nemzeti Népegészségügyi Központ által kidolgozott egységes szempontrendszer alapján történt. A kérdőívek kitöltésén felül ezen intézmények közegészségügyi helyszíni szemléje is 100%-ban megvalósult. Az elkészült és felülvizsgált kérdőívek megküldése a megadott határidőn belül teljesült.

Változatlanul népszerű az előzetes szakmai vélemény iránti kérelem, a Főosztály előzetes szakmai vélemény és az engedélyező hatóságok általi megkeresésekre összesen 13 eljárásban vett részt a II. kerület vonatkozásában, többek között új családi bölcsődék, óvodák létesítésére, valamint már meglévő intézmények átépítése, létszámbővítése miatt.

Bölcsőde, családi bölcsőde, napközbeni gyermekfelügyelet, alternatív napközbeni ellátás (játzóház):

A Főosztály két családi bölcsőde engedélyeztetésében közegészségügyi szakkérdésben adott ki állásfoglalásokat, melyeket minden esetben tervegyeztetési folyamat előzött meg.

Ebben a gondozási – nevelési évben a kerületi bölcsődékben a NÉBIH és a Főosztály folytattak ellenőrzést. A NÉBIH a bölcsődék főzőkonyhájának minősítését, a Kormányhivatal a főzőkonyha komplex közegészségügyi ellenőrzését és a bölcsődék komplex közegészségügyi ellenőrzését végezte. A Pasaréti Bölcsőde kivételével minden intézmény a NÉBIH ellenőrzésen 80 % fölötti eredményt ért el. Az érintett intézményben a kifogásolt

hiányosságok megszüntetésre kerültek. A Kormányhivatal általi ellenőrzés minden bölcsődében jó eredménnyel zárult.

Gyermekotthon, gyermekek átmeneti otthona:

A 2022-es évben a gyermekotthonokban többnyire a COVID-19 koronavírussal kapcsolatos események történtek (halmozott előfordulás), mely esetekben a Hivatal a szükséges járványügyi intézkedéseket megtette. Egyéb érdemi változás nem történt a gyermekotthonok esetében.

Óvodák:

A II. kerületben található (önkormányzati, egyházi és magán fenntartású) óvodák közegészségügyi-járványügyi szempontú ellenőrzése a nyilvántartott egységek egy részében megtörtént.

Az óvodák többségéről elmondható, hogy jó általános állapotúak, több önkormányzati és egyházi fenntartású óvodánál a nyári bezárások idején végeztek beütemezett felújításokat, homokcserét stb.

A Főosztály öt esetben vett részt új létesítmény, óvodák átépítésével, létszámbővítésével kapcsolatos tervegyeztetéseken és adott ki szakmai véleményt vagy szakkérdésre állásfoglalást.

Táborok:

A tavalyi évhez képest hasonló mértékű volt a bejelentett nyári napközis táborok száma (75 db). A bejelentések az esetek többségében jogszabály szerint előírt időben történtek. Késedelmes bejelentés azonban még mindig sok esetben fordult elő, a közigazgatási szabályszegések szankcióiról szóló 2017. évi CXXV. törvényben foglaltaknak megfelelően a fokozatosság elvét betartva figyelmeztető levelek, végzések kiadására került sor.

A 2022. évben a táboroztatók már nem csak nyáron működő táborokat, hanem az iskolai tavaszi, őszi és téli szünet idejére is szerveztek foglalkozásokat.

A táborok ellenőrzését a Főosztály munkatársai előzetes beosztás alapján, szakaszosan végezték.

5. Jövőre vonatkozó javaslatok

- Az Önkormányzat továbbra is kiemelt célként kezeli az anyagi jellegű veszélyeztetettség megelőzését, megszüntetését, ennek megfelelően a gyermeknevelést segítő pénzügyi és természetbeni ellátásait, ennek érdekében az önként vállalt ellátásokat továbbra is biztosítja, és lehetőség szerint bővíti, illetve a megváltozott élethelyzetekhez igazítja.
- Az Önkormányzat folyamatosan figyelemmel kíséri a vonatkozó rendeleteinek hatékonyságát és szükség szerint módosítja, kiegészíti.
- A stabil, kiszámítható intézményrendszer működtetése és fejlesztése továbbra is kiemelt feladat.
- Az Önkormányzat kiemelt céljaként kezeli a sport, szabadidős, prevenciók tevékenységek fejlesztésének folytatását.
- Fontos erősíteni a család tagjainak felelősségtudatát a saját helyzetük javítása érdekében.
- Fontos fejleszteni az információáramlás hatékonyságát, bővíteni kell a szakmaközi megbeszéléseket.

- A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény esetén az ingyenes étkezés igénybe vételének lehetőségét a tankötelezettség végéig javasolt megadni.
- A SARS-19 világjárványt követően nagyon sokan veszítették el a hozzátartozójukat, javasolt az árvaellátásban részesülő kiskorú személyeket hátrányos helyzetű státuszúnak minősíteni.

Család- és Gyermekjóléti Központ javaslatai:

- 2020 januárjában a családvédelmi koordináció jegyzői hatáskörbe került. Az eddigi tapasztalatok alapján ez lelassítja a beavatkozás menetét. Javasolt e jogkörnek a gyámhivatalhoz való visszahelyezése.
- A gyermekvédelmi munka eredményesebbé válhatna, ha a védelembé vételi eljárások hatósági szakasza lerövidülhetne.
- Az óvodai és iskolai szociális segítők szakmai csoportjának bővülése miatt továbbra is megoldandó feladat a munkatársak elhelyezése.
- A szolgáltatások kihelyezésének bővítése a pesthidegkúti régióban, mivel az ott élő igénybe vevők számára jelentős könnyebbséget jelentene, ha nem kellene a kerület másik végpontjára utazniuk ügyeik intézésére (családterápia, mediáció, ügyfélfogadás stb.).
- A Hűvösvölgyi villamos végállomás környékén gyakran csoportosulnak, csellengő, deviáns viselkedésű fiatalok. Ezt igazolják a rendőrségi jelzések és az utcai szociális munkát végző munkatársak felderítő tevékenysége során tapasztalt megfigyeléseik is. A Hűvösvölgy, Máriaremete, Pesthidegkúti részen lakó gyermekek és fiatalok számára szükséges lenne olyan közösségi tér létrehozása, ahol a szabadidejüket hasznosan tudnák eltölteni.
- Szükséges lenne a gyermek pszichiátriai ellátás fejlesztése.
- Civil, egyházi szervezetek, alapítványok megismerése, együttműködés kialakítása.
- Az egészségügyi ellátórendszerrel hatékonyabb, szorosabb együttműködés kialakítása.
- Tájékoztató anyagok készítése szolgáltatásokról, feladatkörökről.
- Házi gyermekorvosokkal való együttműködés erősítése érdekében közös protokoll kidolgozása a jelzés és a bántalmazás témakörében.

Bölcsődék

- A napközbeni gyermekfelügyelet kapacitásának növelése.
- Regulációs szakember bevonása a szülő-csecsemő konzultációba (altatási, etetési nehézségek kapcsán).

Óvodák

- A házi gyermekorvosokkal való kapcsolattartás javítása érdekében: ismert legyen, hogy ki az óvodához tartozó gyermekorvos; egészséges igazolást csak személyes vizsgálat után adjon ki a házi gyermekorvos.
- A kerületben elérhető segítő szervezetek szolgáltatásairól információnyújtás.
- Javasolt a tanévkezdés előtt ismertetőt szervezni a civil és az egyházi szervezetek elérhetőségeiről és az igényelhető szolgáltatásairól.

Iskolák javaslatai

- A jelzés után minél hamarabb kapcsolatfelvétel az intézményekkel,
- A szülők edukálása az együttműködés érdekében,
- Szoros kapcsolat kialakítása a PSZSZ-szel, gyermekotthonokkal,
- Rendszeres team a jelzőrendszer képviselőivel: védőnő, fejlesztő pedagógus, iskolapszichológus, iskolai szociális segítő,
- Háborús menekültek esetében:
Az ukrán menekült családok gyermekeinél a nyelvi nehézség jelentett problémát, ha a tanuló magyarul jól beszélt, magyar iskolából érkezett, könnyű volt az intézménybe integrálni. A magyar területről érkezők esetében azonban az is előfordult, hogy a családok motiválatlanok voltak gyermekük iskoláztatása tekintetében – bár itt nem volt nyelvi nehézség. Javasolt: intézmények, segítő szervek közötti együttműködés, tapasztalatcsere.

Védőnők

A védőnők fontosnak tartják a sűrűbb személyes megbeszélést az észlelő- és jelzőrendszer tagjaival, az alábbi témakörökben:

- örökbefogadással kapcsolatos eljárás menetéről,
- adatvédelem jelzésekről,
- elhanyagolásról, bántalmazásról
- előadásokkal segíteni az iskolákat a kortárs bántalmazás körében, a gyermekeknek érzékenyítő programok.

Háziorvosok és házi gyermekorvosok:

- Az együttműködések eredményesebbé tétel érdekében online tájékoztatást és online tájékoztató anyagok elkészítését javasolták.

Vadaskert Gyermek- és ifjúságpszichiátriai kórház és szakambulancia

Új szolgáltatásokra tett javaslatuk:

- prevenciós foglalkozások (gyermekeknek a kábítószer fogyasztással, alkohollal, bántalmazással kapcsolatban – a szülők számára a veszélyekről és a figyelmeztető jelekről),
- kapacitások növelése az ellátórendszerben.

Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat II. kerületi tagintézménye

- A jelzőrendszer eredményesebbé tétele érdekében a pedagógusok edukációját javasolták – az egyik munkatársuk kifejlesztett egy programot, ami a kisgyermekek (0-3 éves) bántalmazásának jeleit segíti felismerni.

II. Kerületi Rendőrkapitányság javaslata:

- Szülők, gyermekek, pedagógusok bevonása a bűnmegelőzési, a drog-prevenciós programokba.

- Hatékony bűnmegelőzési munka továbbvitele.

6. Bűnmegelőzés

6.1. BRFK II. kerületi Rendőrkapitányság⁴

BRFK II. kerületi Rendőrkapitányság (továbbiakban: Rendőrkapitányság) a 2022. évben is nagy hangsúlyt fektetett a bűnmegelőzés területére. A prevenció feladatok ellátása során hangsúlyosan az idős- és a fiatalok korosztállyal kapcsolatos bűnmegelőzési feladatokat tartotta szem előtt. Cél volt az oktatási intézményekben a megjelenések számának növelése.

A Rendőrkapitányság a kerület oktatási intézményeiben folyamatosan végzi prevenció tevékenységét. A 2022. évben a nyári hónapokban iskolai sporttáborban is megjelentek, ahol a gyerekek megismerkedhettek a rendőri szakma képviselőivel, járműveinkkel, felszereléseinkkel. A prevenció tevékenység ellátására felkérés alapján vagy előre tervezett alkalmakkor került sor.

A fiataloknak tartott előadások szerves része - különösen a kisiskolásoknál - a közlekedésbiztonság, míg a serdülő korosztálynál az internet veszélyeivel, a különböző bullying-ok kezelésével, megelőzésével foglalkoztunk és feldolgozásra kerültek a „Bulizás veszélyei”, az „Egyedül otthon” és a drog-prevenció témakörei.

A Rendőrkapitányság a kerület oktatási intézményeiben az internet veszélyeivel kapcsolatosan figyelemfelhívó, tanácsadó prevenció előadásokat tartott különböző korosztályokban, sor került internetjogással közös foglalkozás megtartására is. Az iskola korosztály a témában tájékozottnak tekinthető, a sorozatos megelőző tevékenység eredményes volt.

A Rendőrkapitányság fontosnak tartja a rendőri pálya, a különböző szakterületek bemutatását, ezért nyílt nap szervezésére került sor, melynek során a kerületünkben működő középiskola rendészeti szakán tanuló diákjait látták vendégül a Rendőrkapitányság épületében.

A Rendőrkapitányság tárgyévben minden felkérésnek és prevenció kötelezettségének maradéktalanul eleget tett.

A kerületi Család- és Gyermekegészségügyi Központtal, valamint a kerület tanintézményeivel folyamatos a kapcsolattartásuk, együttműködésük. A 2022. évben több jelzést is kapott a Rendőrkapitányság, melyekben haladéktalanul intézkedtek. A hozzátartozók közötti erőszak tekintetében magas a látencia, amennyiben tudomásukra jut egy-egy eset és a feltételek fennállnak, ideiglenes megelőző távoltartási határozat került meghozatalra, ami hathatós és azonnali problémamegoldást jelentett.

A 2022. évben 6 esetben került sor ideiglenes megelőző távoltartásról szóló határozat meghozatalára, azonban kiskorú ideiglenes hatályú elhelyezéséről szóló határozat meghozatala nem történt.

⁴ BRFK II. Kerületi Rendőrkapitányság beszámolója alapján

A gyermek- és fiatalkorúak sérelmére elkövetett cselekmények javarészt lopások, a velük való személyes találkozások alkalmával a legfontosabb az ismeretek bővítése, a sértetté válás megelőzésére irányuló tájékoztatás volt.

A Rendőrkapitányság az áldozatvédelemmel kapcsolatos kötelezettségeinek eleget tesz, elhelyezésre kerülnek az intézményekben a BRFK Bűnmegelőzési Osztály által készített tájékoztatók, valamint a Budapest Főváros Kormányhivatala Gyámügyi és Igazgatási Főosztály elérhetősége.

A 2020. szeptember 1-jétől megalakult az Iskolaőrség, az 1023 Budapest Lajos u. 1-5. szám alatti Budapesti Műszaki Szakképzési Centrum Than Károly Ökoiskola és Technikumban teljesít szolgálatot 1 fő iskolaőr a kerületben. Az együttműködési megállapodással érintett intézményvezető visszajelzése pozitív, az iskolaőr az intézmény mindennapi életébe be tudott kapcsolódni, folyamatos információáramlás van az iskola vezetése és az iskolaőr, valamint a kapitányság között.

A 2022. évben továbbra is nagy hangsúlyt fektettek a különböző társszervekkel, civil szervezetekkel történő együttműködésre a BRFK, felismerve a jól működő jelzőrendszer hatékonyságának fontosságát.

Az előző évekhez hasonlóan, a „*Budai Polgár*” című helyi folyóirat szerkesztőségével továbbra is folyamatos a kapcsolat, ahol a különböző bűncselekmények aktuális elkövetési módszerein kívül a baleset-megelőzés jegyében felhívható a figyelem a biztonságos közlekedésre, valamint a kerékpáros közlekedés szabályaira, ami a fiatalabb korosztályt is érinti.

6.2. Budapest II és III. Kerületi Bíróság⁵

Az előző évi adathoz képest csökkent a házassági bontóperek száma, a 2021. évi 557 ügyszámhoz képest tavaly 517 ilyen tárgyú kereset érkezett.

Az érkezett házassági bontóperek közül számában és arányaiban jelentősen csökkent az egyező akaratnyilvánításon alapuló házassági bontóperek száma.

2021-ben 304 ilyen ügy érkezett, 2022-ben pedig 208 ügy alapult a felek közös megegyezésén így jelentősen nőtt a bonyolultabb házassági bontóperek aránya.

Nőtt az apaság megállapítása iránti perek száma, 2022-ben 14 ügy érkezett, az előző évben 5 ilyen ügy indult.

Nem változott az apaság vélelmének megdöntése iránti háromoldalú nem peres eljárások száma (6 eset) az elmúlt és a 2022. évben.

A szülői felügyelet gyakorlásának megváltoztatása iránti perek száma 2022-ben 37 ügy volt, a szülői felügyelet gyakorlásának rendezése iránti perek száma pedig 59 ügy volt. Ez az összmennyiség némileg alacsonyabb a 2021-ben érkezett ügymennyiséghez képest, amikor 34 illetve 74 ilyen tárgyú ügy érkezett.

Nőtt a távollattartási ügyek száma is, az előző évi 42 ügyszámhoz képest 2022-ben 49 alkalommal kérték a megelőző távollattartás elrendelését hozzátartozók közötti erőszak miatt. Ebből az ügymennyiségből 17 alkalommal el is rendelte a bíróság a megelőző távollattartást, az arány hasonló az előző évihez. A távollattartási ügyek közül 10 ügyben kiskorú gyermek is érintett volt.

⁵ Család-és Gyermekjóléti Központ adatgyűjtése alapján

A kapcsolattartás végrehajtásának elrendelése ügýtípusból a 2021. évi 185-hoz képest 2022-ben lényegesen több, 225 ilyen ügy érkezett és az előző évi 172-höz képest, 2022-ben 220 fejeződött be. Az érkezett ügyek 2022-ben is összesen 48 családot érintettek (a megelőző évben 47-et). Ezen ügyeket továbbra is bírósági titkárok intézik olyan módon, hogy a korábban már érintett családok újabb ügyeiben is a korábban már intézkedő titkár jár el.

A családjogi bírák munkaterhét tekintve helyzetük, leterheltségük a 2022. év első felében hasonló volt az előző évhez képest, ekkor jellemzően 70-90 körüli folyamatos ügygel dolgoztak, ez az ügymennyiség kezelhető, a bíróság teljes polgári ügyszakában ez a jellemző ügymennyiség. 2022. szeptember 1. napjától a kiskorú gyermekeket érintő ügyekben jelentősen, 30-ról 15 napra lerövidített ügyintézési, továbbá a lerövidített tárgyalási határidő ugyanakkor nagy többletterhelést jelent a családjogi bírácoknak.

6.3. Családvédelmi Koordináció

A hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoldtartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény alapján a feladatot a *Humánszolgáltatási Igazgatóság Ellátási Osztálya* végzi.

Áldozatsegítéshez kapcsolódó kérelem nem érkezett a hivatalhoz.

26 ügyben indult hivatalbóli eljárás hozzátartozók közötti erőszakkal kapcsolatos családvédelmi koordinációs ügyben, melyek közül a 80% házastársak/élettársak vagy volt házastársak/élettársak között történt. Megelőző, illetve ideiglenes megelőző távoldtartás elrendelésére nem került sor. Az esetek 30%-ban kiskorú gyermekek a bántalmazásokban bár közvetlenül nem voltak érintettek, de jelen voltak a bántalmazáskor, ezekben az ügyekben védelembe vételi jelzés megküldésre került az illetékes gyámhivatal felé. Több esetben volt tapasztalható hogy a válófélben lévő, vagy elvált szülők a gyermekeket "fegyverként" használják a másik szülő elleni eljárásokban. Ezekben az esetekben szintén megtörtént a védelembe vételi jelzés. Minden családvédelmi koordinációs esetben történik felhívás a Család- és Gyermejjóléti Központ felé az érintettekkel történő személyes kapcsolatfelvétel céljából.

A tavalyi évben emelkedett a száma a családi jogállás rendezése ügyben indult eljárásoknak is, 21 esetben kereste meg a hivatal az érintett édesanyákat. Ezekben az esetekben az apa adatai nélkül anyakönyvezett II. kerületi lakóhelyű újszülött gyermekek, illetve a továbbra is rendezetlen családi jogállású 1 éves gyermekek édesanyjának felkeresése történik hivatalos levél formájában, azonban az a tapasztalat, hogy az esetek 90%-ában a tájékoztatás ellenére a gyermek családi jogállása végül rendezetlen marad. Fentiekén túl 2 esetben volt szükség rá, hogy a települési önkormányzat jegyzője, mint gyámhatóság a szülők megegyezésének hiányában a gyermek családi nevét meghatározza.

7. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés

7.1. Kapcsolat civil szervezetekkel

Az Önkormányzat a gyermekjóléti szolgáltatások magas szintű ellátása érdekében továbbra is fontosnak tartja a civil és egyházi szervezetekkel való konstruktív együttműködést, a

kialakított kapcsolatok ápolását, valamint új civil szervezetek bevonását az ellátórendszer működtetésébe.

Az Önkormányzat a gyermekjóléti alapellátások egy részét ellátási szerződés keretében látja el.

A civil szervezetekkel való együttműködés és tevékenység jó példája többek között a „Szociálpolitikai keret” pályázat, a „Gyermekekért díj” adományozása, a KEF működtetése.

Az Önkormányzat nyitott minden olyan kezdeményezésre, amely a civil szférából érkezik és a kerületi gyermekek és családok jólétét és jogbiztonságát szolgálja.

A civil partnerek résztvevői a kerületi rendezvényeknek, a Helyi Esélyegyenlőségi Fórumnak, a Szociálpolitikai Kerekasztalnak, a gyermekvédelem éves települési tanácskozásának, a szakmaközi együttműködéseknek, 2022. év decemberétől az Ifjúságügyi Tanács is megkezdte működését.

7.2. Adományok gyűjtése és osztása

Az év folyamán a családok számára különböző szervezetek, egyesületek, pályázatot szponzorálók különböző összegekkel, ajándékokkal, tárgyi adományokkal nyújtottak támogatást.

Az elmúlt évben a két legnagyobb támogató, családokat segítő szervezet a Vöröskereszt és a Karitás. Rajtuk kívül azonban más segítők is bekapcsolódtak a nehéz sorsok könnyebbé tételébe az alábbiak szerint:

A VÖRÖSKERESZT a családok részére nyújtott adományokon túl, ukrán családokat is támogattak, számukra kézműves foglalkozást is szerveztek karácsony előtt.

Karácsonykor 20 kg-os élelmiszercsomagot kaptak a családok.

ORSZÁGÚTI KARITÁSZ az élelmiszercsomagokon felül szervezett gyermekek részére ruhabörzét, melyen ukrán család és nagycsaládosok is részt vettek.

KITŐL	HÁNY ALKALOMMAL	HÁNY CSALÁD/FŐ/ÖSSZEG
Karitás (Ferencesek)	2	41 család
Vöröskereszt	11	155 család
ALESSIO étterem	1	6 család
Magán személyek, akik gyermekek részére karácsonyi ajándékokat vásároltak	1	17 gyermek
Karácsonyfa adomány	1	22 család
Tűzifa (Önkormányzat)	3	3 család/személy
ÖSSZESEN	29	241 család

Forrás: Család-és Gyermejjóléti Központ

7.3. Az ukrán-orosz háború elől menekült ukrán családok segítése

Az Önkormányzat hét családot (15 felnőtt és 12 gyermek) fogadott be a Bécsi úti önkormányzati lakásokban, ezzel biztosítva ingyenesen lakhatásukat és napi háromszori étkezésüket.

A Család-és Gyermekjóléti Központ két dolgozója az első naptól jelen volt a családok életében, hogy segíteni tudjanak a felmerülő problémák megoldásában, az életviteli problémákon át a hivatalos ügyintézésig, ami az első két hónapban napi szintű tevékenységnek bizonyult.

A gyermekekhez rendszeresen kijárt a körzeti védőnő, egészségügyi probléma esetén pedig fogadta őket a körzeti házi illetve gyermekorvos, segítséget kaptak az óvodai és iskolai beiratkozásban.

Májusban hat család átköltözött szeptemberig a Hidegkúti úti bezárt óvoda épületébe. Egy család kivételével, akiknek segíteni kellett a lakhatásuk megoldásában, mindenkinek sikerült önállóan munkát és lakást találnia.

7.4. A Család Nemzetközi Napja

A Család Nemzetközi Napja (2022. május 15.) alkalmából került megrendezésre a kerület gyermekes családjait megszólító esemény a Mechwart ligetben:

A programelem célja a családok részére biztosított közösségi találkozás mellett, a család-és gyermekjóléti szolgáltatások promotálása, elfogadottságának növelése, valamint kapcsolatépítés a családok, segítő szervezetek, intézmények között. A családi nap rendezvény további célja a hálózat kiépítése volt, hogy a II. kerületben a családokért tevékenykedő civil és állami szférából érkező szakemberek megjelenhessenek a saját szakmai kínálatukkal, ezáltal hiteles információt tudjanak nyújtani az érdeklődő gyerekeknek, szülőknek.

A rendezvényen kézműves- és csoportfoglalkozásokon, szabadidős játékok, melyeket a családok akár együtt is tudtak játszani; a család-és gyermekjóléti szolgáltatások, valamint a civil és önkormányzati szervezetek megismerésére volt lehetőség.

A Családi Napon bemutatkoztak többek között: a Mozgássérült Emberek Önálló Egyesülete; BeBalanced Pszichológiai Pont; Rubeus Egyesület; ÉNO; MEREK; CIVITAN HELP; Gondozási Központok; Otthon segítünk Alapítvány. Egyéb: Ringató foglalkozás; Holdfű színház; Csudatáska Zenekar; Kodály iskola Kórusai.

7.5. Szociálpolitikai Keret

A Köznevelési, Közművelődési, Sport, Egészségügyi, Szociális és Lakásügyi Bizottság minden évben „Szociálpolitikai Keret” címen nyilvános pályázatot ír ki a II. kerületében élő lakosok számára biztosított szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátásokhoz kapcsolódó programok támogatására. A pályázaton részt vehettek költségvetési szervek, egyházak és a vallási tevékenységet végző szervezetek, civil szervezetek is.

Pályázni lehetett prevenciós programokra, alacsony-küszöbű ellátásokra, hátrányos helyzetű, fogyatékkal élő gyermekek szabadidős tevékenységére, kommunikációs, közösségteremtő esélyegyenlőségi programokra.

A támogatás lehetővé teszi, hogy nemcsak az önkormányzati fenntartású intézményekben működő programok, hanem a kerület életét színessé, változatossá tevő, értékes civil programok, kezdeményezések, feladat-ellátások bővüljenek, megvalósulhassanak.

A pályázat segítségével valósul meg olyan hátrányos helyzetű valamint fogyatékkal élő gyermekek és családok nyári táboroztatása is, akiknek erre forráshiány miatt nem lenne lehetősége.

A 2022. évben az elosztható éves keretösszeg 8 millió forint volt.

A koronavírus járvány okozta mentális problémák megelőzése, kezelése új kihívások elé állította a kerületben is a szociális és gyermekjóléti szakembereket, ezért a 2021. évi tematika két új pályázati lehetőségére - a családon belüli, iskolai, munkahelyi erőszak megelőzéséhez, kezeléséhez, valamint mentálhigiénés segítő programok témakörében - a 2022. évben is lehetőség volt pályázni.

7.6. Gyermekéért Díj

Az Önkormányzat polgármestere évek óta kitünteti azokat a személyeket, akik a gyermekvédelem területén a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében kiemelkedő és példaértékű munkát végeznek. A 2022. évben kiemelkedő munkájáért Bereczkiné Bodnár Klára, az Otthon Segítünk Alapítvány aktív szervezője, koordinátora nyerte el a díjat.

7.7. Kábítószerügyi Egyeztető Fórum

A Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (továbbiakban: KEF) működésében a Család- és Gyermekjóléti Központ aktív szerepet tölt be, titkári posztját az intézmény munkatársa látja el.

A szervezet hitvallása megegyezik az előzőekben ismertetett tézissel, miszerint a drogprobléma megelőzésénél a prevenció a legfontosabb. Egy egészséges jövőkép kialakítása érdekében különös figyelmet kell fordítani a fiatalok lelki egészségének fejlődésére és fejlesztésére, mely jelentősen csökkentheti a szerhasználat kockázatát. A személyes lelki egészség fejlesztése mellett a kortárs segítség módszerével hangsúlyozható az egyéni és közösségi felelősségvállalás.

A Rendőrkapitányság által bemutatott „A SZER, ami megváltoztat” című prevenciók prezentáció bemutatása a diákok részére a kerület tanintézményeiben folyamatos volt, a visszajelzések alapján rendkívül hatásosnak és sikeresnek bizonyult. A Rendőrkapitányság a Kábítószer Egyeztető Fórumon tevékenyen részt vesz, mind az online, mind a személyes jelenlétű üléseken. Mindenki előtt ismert, hogy megelőző tevékenység sikeresebb a könnyen befolyásolható, baráti társaság hatására kipróbáló személyek körében, hiszen náluk még van lehetőség a változtatásra, de a felnőtt, a kerület szórakozóhelyeit rendszeresen látogatók és a fedél nélkül élők körében már kevésbé.

Az Erődtér Közösségi Tér drog-prevenciók programját az iskolán kívüli időszakban szervezi, elsősorban közösségi, szabadidős programokkal, valamint egy új Kortárs Segítő Képzéssel, melyet 2022. év február-december időszakban tartott meg. Témái közt a lelki egészség, közösségépítés, szenvedélybetegség, kommunikáció, párkapcsolat szerepelnek.

7.8. Erő(d)Tér Ifjúsági Időtöltő Hely⁶

Az eddigi jó gyakorlatokra és hagyományokra épülve továbbra is a megelőzést helyezi előtérbe a Család-és Gyermejkölési Központ Erő(d)Tér Ifjúsági Időtöltő Helye. Ezen gyakorlatokat követve továbbra is szem előtt tartják olyan programok indítását és fenntartását, melynek középpontjában a személyes és közösségi fejlődés, az értékadás, az egészséges életmódra való igény felkeltése és kialakítása, a családok prevencióban való támogató funkciójának hangsúlyozása áll.

A személyes lelki egészség fejlesztése mellett a kortárs segítség módszerével szeretnék hangsúlyozni a fiatalok környezetében élő családoknál, baráti köröknél az egyéni és közösségi felelősségvállalás fontosságát.

Az Erődtér hétköznapiakon 10-18 óra között van nyitva. Az itt végzett szociális munkával a gyermekek/fiatalok számára olyan alternatívákat tud kínálni, ami lehetőséget ad a szabadidő hasznos eltöltésére. Fontos cél, hogy legyen egy olyan védett tér, ahol fiatalok kortársaikkal találkozhatnak.

A 2022-es évben 201 napot tartott nyitva az Erődtér, ez alatt 135 fő 1282 alkalommal vette igénybe szolgáltatásokat, közülük 65 fő visszatérő gyermek/fiatal és 70 fő idén vette először igénybe szolgáltatásainkat. Az igénybevevők többsége a 14-17 éves korosztályból kerül ki és őket követik az általános iskolás korosztályba tartozó gyerekek.

Ebben az évben a pénteki napokon szakmai, módszertani, program előkészítő munkát végeztek a szakemberek, illetve az idén induló kortárs segítő képzést tartották. Tanítási időszakban a gyerekek számára hét közben különböző tematikus napokat szerveznek, pl. főzés, filmnézés, társasjáték stb.

Az Erődtér programjainak jelentős része a KEF keretből megítélt támogatásból tudott megvalósulni:

2022 februárjában elindult a kortárs segítő képzés a kerületben tanuló és az Erődteret rendszeresen látogató 9-10. osztályos tanulók számára. A képzésbe két óvodai-és iskolai szociális segítő is bevonódott. Az ő iskoláikból jelentősebb létszámban érkeztek fiatalok a képzésre. A programot 19 fiatallal kezdték el, és az elméleti blokk zárásáig 15 diák jutott el. A csoport tagjai a képzés alatt fejlődtek az együttműködésben és az egymás felé való értő figyelem használatában.

Az iskolai közösségi szolgálatot a kortárs segítő képzés keretében is el lehetett végezni, ezen kívül az Erődben zajló rendszeres programok előkészítésében, külső programok megvalósításában és korrepetálásban is segítettek a munkát, elsősorban a kortárs programnak köszönhetően 19 fiatal fordult meg közösségi szolgálatosként.

Három nyári tábor valósult meg 2022-ben. Júniusban a kortárs segítői képzés elméleti modulját zárták egy 3 napos velencei táborral. Ezen 13 gyerek vett részt, júliusban a Szigetközbe szerveztek egy hetes evezős táborral 10 fő részvételével, augusztusban pedig a 22 gyerek vehetett részt a kerékpáros táborban a Velencei-tó körül.

A nyári szezont minden évben kerékpározással kezdik a gyerekekkel, ami rekreációs, közösségi élmény a kamaszok számára. A rövid túrákat az Erődtér rendszeresen karbantartott kerékpárjaival teszik meg. Voltak a Hajógyári szigeten, kétszer strandoltak a Palatinus strandon, továbbá két alkalommal voltak a MAMMUT-ban és egy alkalommal a Westend moziban.

Az Erődtér október 28-án ünnepelte 10 éves születésnapját, melyre számos régi tag is eljött, összesen 50 fő vett részt az eseményen.

2023-ban szeretnék folytatni a kortárs segítő képzést plusz három iskola bevonásával. A nyári táborokból a Szigetköz evezős táborát tudják folytatni nagyobb létszámmal. Több színvonalas őszi programot terveznek, az év közbeni napi programok listáját is bővíteni, színesíteni szeretnék, az ünnepeket is változatlanul megtartják. A közösségi szolgálatot idén is úgy tervezik, hogy a kortárs segítő képzéssel is végezhető legyen, de ezen felül is fogadják a jelentkezőket.

A budapesti ifjúsági szolgáltatók hálózatba szerveződését a továbbiakban is szeretnék elősegíteni és támogatni az együttműködés szélesebb körű elindulását.

A gyerekek számára több tematikus csoport indításáról gondolkodnak, ennek szakmai szempontjai, lehetőségei még kidolgozás alatt állnak.

7.9. A Népegészségügyi Osztály programjai

A Népegészségügyi Osztály munkatársai az *Együttműködő Partnerekkel*, társhatóságokkal, rendészeti szervekkel és civilekkel karöltve komplex programokat szerveztek négy intézményben (egészségnap és projekt nap).

Az egészségnapok keretei között számos foglalkozás valósult meg: érzékenyítő programok (vakok, kerekesszékesek közreműködésével), interaktív órák a környezet- és természetvédelemmel, hulladékgazdálkodással összefüggésben, elsősegélynyújtás, tűz-, baleset- és viktimizáció megelőzés, egészséges táplálkozással összefüggő programok, stressz kezelés, fogápolás, bőrvédelem-, mindennapi mérgeink témák feldolgozása, közlekedésbiztonság, az elektronikus cigaretták használatával kapcsolatos tények és tévhitek stb.

Ezekon a rendezvényeken a diákok az egészséges életvitel területeit érintő élményközpontú interaktív foglalkozásokon vettek részt, szereztek hasznos ismereteket, gyarapították a gyakorlati tapasztalataikat.

A Népegészségügyi Osztály a tudatos vásárlás és az élelmiszerbiztonság témakörében tartott az iskolai egészségnapok keretében interaktív programokat.

Annak érdekében, hogy a gyermekek és az ifjúság minél szélesebb körében ismertté váljon a koronavírus terjedésének csökkentésében fontos szerepet játszó, jó kézhigiéniás gyakorlat és a

helyes kézmosás gyakorlata is tudatosuljon, a szakemberek e témakörben az egészségnapok, illetve iskolai foglalkozások keretében oktatták az érintett korosztályokat. Lakossági nagyrendezvényen (Hidegkúti Sportparádé) egész napos program keretében a kerületi családok jutottak elméleti és gyakorlati tudáshoz a témában.

Ezekon a rendezvényeken a diákok az egészséges életvitel területeit érintő élményközpontú interaktív foglalkozásokon vettek részt.

7.10. Pályázati programban való részvétel

A Család-és Gyermekjóléti Központ a Rubeus Egyesület közreműködésével megvalósított *A szülőség támogatásának új útjai a gyermekvédelemben* (BM-19-E-0027) projekt keretében 2019/2020-as és 2020/2021-es pályázati programja folytatódott a 2021/2022-es időszakban a *„Családi egyensúly támogatása a gyermekvédelemben”* (BM-20-E-0013) projekt keretében. *„KÜLÖN ÉLÜNK – EGYÜTT NEVELÜNK II., A családok, a szakemberek és intézményrendszerek közötti hálózatok erősítése, kiépítése”* címet kapta a projekt.

A RUBEUS pályázat prioritásait figyelembe véve alkotta meg a kerületi intézmény is a programjaikat. A célok az alábbiak voltak:

Elsődleges cél a kerületünkben élő családok, szülők támogatása, erősítése, hogy időben jussanak hozzá hiteles információkhoz a nehézségeik megoldásának érdekében, közvetve és közvetlenül a válásban érintett családoknak kaphattak alternatívákat helyzetük orvoslására. Továbbá cél volt az érintett szülők szülői kompetenciájának erősítése, a tudatos döntéshozatal, és a felelősségvállalás erősítése. *(Mediációs tájékoztatófüzet szülőknek, gyerekeknek; Családi Nap; Apacsoport; Szülőségre fel! – önismereti OH-kártya műhely; Asszerteen capoeira; Lehorgonyzó önismereti csoport; Kortárs segítő program).*

A szakemberek szempontjából cél volt a szakmai kapcsolati hálózat fejlesztése, a kooperáció és kommunikáció elősegítése, tudástár bővítés. *(Válaszlabirintus tréning iskolapszichológusok, bölcsődei dolgozók számára; Szorongás gyerekkorban – szakmai kerekasztal beszélgetés; Családi Nap)*

Társadalmi szemléletformálás elősegítette az online formában elérhető szakmai anyagok közzétételét. *(Mediációs anyag; aktivitás növelése közösségi médiában – videók, plakátok; Médiumok használata – programjaink hirdetése, hirdetési felületek bővítése; Családi Nap)*

A szakmai stáb támogatásával az intézményben folyó szociális segítő munka tudatosabbá válása és további professzionalizálása is fontos szempont volt *(Wanda esetmegbeszélő képzés; Művészetterápiás önismereti csoport;).*

7.11. Módszertani munka – a Budapest Szociális Szakmafejlesztési Hálózatban

2021 nyarán, az Emberi Erőforrások Minisztériuma felkérésére a Nemzeti Szociálpolitikai Intézet pályázatot hirdetett *„Területi szakmatámogatási rendszer létrehozása, szakmatámogatási feladatok ellátása – 2021”* címmel, mely pályázat célja a szociális szolgáltatások és gyermekjóléti alapellátás vonatkozásában területi szakmatámogatási rendszer létrehozása az ország 11 területi egységére.

Budapest vonatkozásában a Magyar Máltai Szeretetszolgálat vállalta a gesztor feladatokat és felkérte a Család-és Gyermekjóléti Központot, hogy konzorciumi tagként kapcsolódjunk be ebbe a tevékenységbe.

2021. szeptember 1-i dátummal az intézmény a fővárosi család-és gyermekjóléti szolgáltatást nyújtók tekintetében ellátja a pályázatban megfogalmazott programelemeket.

A 2021-es év feladata a szakmai hálózat kiépítése volt, de 2022-ben már nagyon aktív, sokoldalú munkát jelentette.

Ez az együttműködés workshop-ok tartását, szakmai napokat, az átmeneti gondozást nyújtók szakmafejlesztési munkacsoportjával való közös munkát jelentette.

A Minisztérium felkérésre és irányításával újulnak meg, illetve aktualizálódnak a szakterületünkre vonatkozó szakmai protokollok, útmutatók, melyet a területi hálózat munkatársaiból alakult országos munkacsoport végez el. Ebben a munkában a jelzőrendszerekre vonatkozó két szabályozó anyag átdolgozására felállt munkacsoport vezetését, koordinálását a II. kerületi intézmény vezetője látta el.

A Budapesti Szociális Szakmafejlesztési Hálózat negyedévente megjelenő Hírleveleiben rendszeres információk jelennek meg az elvégzett és tervezett feladatokról, valamint a közös rendezvényeken, fórumokon történekről.

Összegzés

A 2022. év mindennapjait ugyan már nem a világiárvány határozta meg, de a gyermekek családok életére még sokáig hatással lesz. A negatív hatások között említhetjük a családon belüli erőszak mértékének változását, a gyermekek mentális állapotának rosszabbodását.

A gyermekek védelmében mindig lesz tennivaló, változik a világ, változnak a problémák, újabb nehézségek kerülnek felszínre.

Fő feladatként fogalmazódott meg a 2022. évben is, hogy a II. kerület közigazgatási területén élő szociális, életvezetési és mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett, valamint krízishelyzetbe került egyének és családok segítséget kaphassanak, illetve preventív jelleggel ellátásban vagy szabadidős programokban részesülhessenek.

A beérkezett szakmai javaslatokat a Humánszolgáltatási Igazgatóság megvizsgálja, összegzi és a gyermekvédelem jövőbeli fejlesztéséhez, koncepcióihoz, helyi esélyegyenlőségi programjához figyelembe veszi.

A fentebb leírtak alapján elmondható, hogy a 2022. évben a kerület gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátó rendszer az Szt. és a Gyvt. jogszabályokon alapuló kötelezettséget teljesítve, a kerületi családok érdekeit szem előtt tartva működött, s ebben az évben is példászerű összefogással működtek együtt a kerületi szakemberek. Sikerült az ellátórendszer új pályázatokkal is bővíteni.

Célunk a továbbiakban is az, hogy a kerületben élő, szociálisan hátrányos helyzetű, egészségügyi, mentálhigiénés állapotuk miatt rászorult gyermekek és családok valamennyi pénzügyi, természetbeni és személyes szolgáltatási formához hozzá juthassanak, valamint a prevenció programok és önként vállalt „jó példák” gyakorlata és a megvalósításban résztvevők száma a jövőben is bővíthessen.

Budapest, 2023. május 30.

Örsi Gergely
polgármester

Források jegyzéke

Jogszabályok

- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény;
- A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet;
- A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény;
- A Budapest Főváros II. Kerület Önkormányzata Képviselő-testületének a szociális igazgatásról és egyes szociális és gyermekjóléti ellátásokról szóló 3/2015.(II.27.) önkormányzati rendelete;
- A Budapest Főváros II. Kerület Önkormányzata Képviselő-testületének a kedvezményes élelmiszer-vásárlási lehetőség igénybevételének feltételeiről szóló 6/2009.(III.30.) rendelete;

Beszámolók

- Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Család-és Gyermekjóléti Központ vezetőjének beszámolója;
- Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Egyesített Bölcsődék vezetőjének beszámolója;
- Budapest II. kerületi Polgármesteri Hivatal Intézményirányítási osztály beszámoló, statisztikái;
- Budapest II. kerületi Polgármesteri Hivatal Ellátási Osztály statisztikai adatai;
- Magyar Protestáns Segélyszervezet beszámolója;
- Jó Pásztor Nővérek Kongregációja beszámolója;
- Fehér Kereszt Kiemelten Közhasznú Egyesület beszámolója;
- Budapest Főváros VIII. Kerület Józsefvárosi Önkormányzat fenntartásában működő Gyermek Átmeneti Otthona beszámolója;
- BFKH II. Kerületi Népegészségügyi Osztály tiszti-főorvos beszámolója

Tartalom

BEVEZETŐ.....	2
1. DEMOGRÁFIAI ADATOK.....	3
2. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL NYÚJTOTT PÉNZBELI, TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK....	7
2.1. A Gyvt. által szabályozott, jegyzői hatáskörben nyújtott ellátások:	5
2.1.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény.....	5
2.1.2. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó kiegészítő pénzbeli ellátás.....	6
2.1.3. Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fennállásának igazolása:	7
2.2. Egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatások	7
2.2.1. Eseti gyermekvédelmi támogatás (rendkívüli települési támogatásként)	8
2.2.2. Gyermeknevelési támogatás	8
2.2.3. Eseti kiegészítő gyermeknevelési támogatás	9
2.2.4. Helyi utazási bérlet támogatás	9
2.2.5. Karácsonyi támogatás	10
2.2.6. Térítésmentes védőoltás	10
2.2.7. Kedvezményes élelmiszer-vásárlási lehetőség	10
2.2.8. Eseti gyógyszer-támogatás.....	11
2.3. PÁLYÁZATOK, ÖSZTÖNDÍJAK	11
2.3.1. Sajátos nevelési igényű gyermeket nevelő családok támogatása – pályázat.....	11
2.3.2. Ösztöndíj pályázatok	12
2.3. Gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok (bölcsődés, óvodás, általános iskolás és gimnáziumi korosztály)	15
2.4. Térítési díjak.....	15
3. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL BIZTOSÍTOTT SZEMÉLYES GONDOSKODÁST NYÚJTÓ ELLÁTÁSOK	18
3.1. Családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás.....	18
3.1.2. Az észlelő- és jelzőrendszer működtetése, szakmai kapcsolatok.....	20

3.1.1. Általános személyes segítő szolgáltatás, egyéni esetkezelés	23
3.1.2. Család-és Gyermekjóléti Központ (továbbiakban: Központ)	24
3.1.4. Család- és Gyermekjóléti Központ speciális feladatai	27
3.3. GYERMEKEK NAPKÖZBENI ELLÁTÁSA	30
3.3.1. Bölcsőde	31
3.3.2. Napközbeni gyermekfelügyelet (<i>Család-és Gyermekjóléti Központ</i>)	35
3.3.3. Egyéb napközbeni ellátási formák	36
3.4. Gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása	36
3.4.1. Családok átmeneti otthonai	36
4. ELLENŐRZÉSEK	37
5. JÖVŐRE VONATKOZÓ JAVASLATOK.....	38
6. BŰNMEGELŐZÉS.....	41
6.1. BRFK II. kerületi Rendőrkapitányság	41
6.2. Budapest II és III. Kerületi Bíróság	42
6.3. Családvédelmi Koordináció	43
7. A TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZAT ÉS A CIVIL SZERVEZETEK KÖZÖTTI EGYÜTTMŰKÖDÉS	43
7.1. Kapcsolat civil szervezetekkel	43
7.2. Adományok gyűjtése és osztása	44
7.3. Az ukrán-orsz háború elől menekült ukrán családok segítése	45
7.4. A Család Nemzetközi Napja	45
7.5. Szociálpolitikai Keret	45
7.6. Gyermekéért Díj	46
7.7. Kábítószer Egyeztető Fórum	46
7.8. Erő(d)Tér Ifjúsági Időtöltő Hely.....	47
7.9. A Népegészségügyi Osztály programjai.....	48
7.10. Pályázati programban való részvétel	49
7.11. Módszertani munka – a Budapest Szociális Szakmafejlesztési Hálózatban	49

ÖSSZEGZÉS.....	50
FORRÁSOK JEGYZÉKE	51